

Férfi ingek: Szines francia batiszt. Angol piqué és szegélyes mellű fehér sifon. **Pongyola utazó- és háló ingek.** — Divatos **sétabotok.** Nap- és Esernyők. Angol foulard és batiszt nyári Nyakkendők. Férfi és Női Harisnyák. Keztyűk és Angol sárga bőr cipők. **Férfi Nemez- és Szalmakalpok.** Utazó- és Fűdő Csizmek Nagy választékú Baktára.

FÖLDVÁRY IMRE

BUDAPEST 7156

Koronaherceg-utca 11. és Kerepesi-út 9. sz.

Eppen Amerikából megérkezett!
5000 Photoret

(Mellényszob-fényképező) 7183
nagyserűen sikerült találmány, magától Edison-tól megdicsérvé. Felvétele mindig készen. Pillanat-fényképezés.
Egy teljesen felszerelt Photoret ára Film-mel 36 felvételre 4 ft.
Használatban az amerikai, francia, német, angol, orosz és orosz rendőrségeknek sőt valamennyi hadsereg tisztjének, hivatalnokának, stb. — Réseletes leírás és próbák ingyen. A Photoret-fűraktra: **Bécs I., Stoss-im-Himmel 3. szám.**



4 arany, 18 ezüst érem, 30 tiszteleti és előismerő oklevél.



Kwizda-féle

korneuburgi marha-táppor.

Veterinár-diätetika szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. 43 cseztendő óta a legtöbb istállóban kitűnő sikerrel alkalmazták a táplálékot kész hányással, rossz emésztéssel, a tehének tejének bőségessé és jobbá tételé edjából.

Ar: 1/2 doboz 75 kr., 1/3 doboz 35 kr.
Csupán a fenti védjeggyel ellátva valódi és kapható minden gyógyszerüzletben és gyógyszerkereskedésben. — Fűraktra:

Kwizda Ferencz Joh.

cs. és kir. austr.-magyar és román kir. udv. szállító. 6999

Kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, Bécs mellett.

Több mint **50 év óta sikerrel használtuk!**

Szeplőket és májfoltokat, valamint bőrtisztatásosságok biztosan eltávolítja az

Eszéki Spitzer Kenőcs

és az **eszéki Salvator szappan**

Valódi minőségben csak a

DIENES J. C.-féle

gyógyszertárban.

Eszéken, felsőváros.

- 1 kis tégely valódi Spitzer kenőcs... 35 kr.
- 1 nagy tégely valódi Spitzer kenőcs... 50 kr.
- 1 üveg valódi Spitzer mosdóvíz... 40 kr.
- 1 darab valódi Salvator szappan... 50 kr.
- 1 tégely képszappan... 60 kr.
- 1 doboz valódi Lyoni rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt.

Figyelmeztetés. Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kérésük a t. cz. közönség csakis Dienes-féle eszéki kenőt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:
TÖRÖK JÓZSEF úrnál
Király-utca 12.

MATTONI-FÉLE ERZSÉB-SÓS-FÜRDŐ-BET BUDAPEST-KELENFÖLD

Idény május 1-től szept. végéig.

Keserű források. Ivó és fürdőgyógymód.

A gyógyhely fürdői, esetleg ivótorrasi kitűnő eredménytel alkalmashatók: 1. Bármilyen okok folytán keletkezett lobos izadmányoknál. 2. Női bajoknál, különösen metritis chronica-nál; méh körüli és hashártyalob után visszamaradt izadmányoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülönben daganatok által előidézett izgatottsági tüneteknél; hurutos állapotok és tisztulási zavaroknál stb. 3. Az alhási szervek bántalmainál: májbajok, szokványos székrekedés, stb. Zsirkórnál. 5. Kőszélynél, stb.

FÜRDŐ-ORVOS: **Dr. BRUCK JAKAB**, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja.

Egészséges fekvés, fél órányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kávé- és márványfürdők, társasági helyiségekkel. — Rendés kérésre kiutaztatás.

A kocsik állomási helye: **Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.**

A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

Mattoni és Wille

Budapest. 7125

Nincs többé köhögés!

Tüdő- és gégehajban szenvedők részére.

Med. univ. **Dr. FÁYKISS KÁROLY**

szepesi kárpáti gyógyfűkivonata

1 üveg 75 kr., csukorkák egy doboz 35 kr., thea 1 csomag 50 kr., egy kis próbacsomag 25 kr., 30 év óta a legjobb sikerrel használtatik köhögés, rekedtség, hurut, köhögéscsillapítás, légzési akadályoknál, oldalszúrásnál, tüdőgyulladásnál és idült hörghurutnál. 7028

Kapható Koller Testvérek a "Nagy Kristóf"-hoz címzett gyógyszerüzletben, Budapesten, IV. ker. Kristóf-tér 2. Váci-utca és Kristóf-tér sarkán.

Lesoványodásra s egyidejűleg az egészség erősítésére 2 hónapig vendős a **dr. Blyu s dr. Duchesne-Duparc** klin. tanár, becsületrend lovagja — megfigyelése után Boisson gyógyszer. által készített **per-ssá-pilula**, vesiculostinivel előállított név. készítmény. Egy 3 frtos nemzetközi posta-művelény küldésével bírm. szállít egy palackkal: **M. BOISSON, 100 rue Montmartre, Paris.** Budapesten kapható: **Török József** gyógyszerésznél, király-utca 12. szám. 7050

A női szépség

emelésére, tökéletességére és fenntartására legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és szirmentes készítmény a 7163

Margit Crème.

Rövid idő alatt szüntet szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mit-esser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tiszta bőrt ad. Margit hőlgyörp 60 kr., 3 színben. Margit szappan 35 kr. Margit fogpép (Zahnpaste) 50 kr.

Készítő **FÖLDES** gyógyszerháza, Aradon Deák Ferencz-utca 11. sz. Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Budapesten Király-utca 12.

Ujdonságok selyemkelmékben
ugymint fehér, fekete és mindenféle más színben gyári árakon, a valódi és tartóságról való jóallás mellett, méterenkint 35 krtól 12 frig purto és rámentesen hához szállítanak. Magánosok számára a legjobb, közvetlen megrendelési forrás. Ezaz meg szer előismerő irat. Minták franko. Svájcba leveleporto készítés.
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
6951 selyemkélme gyárak szővetsége Zürich.
Spanyol kir. udvari szállító. Spanyol kir. udvari szállító

Vértess gyógysz.-féle
keleti labdacok.
Használat előtt. 7141 Használat után.
Gyenge nőnek szép telési formát kölcsönöznek.
Egy adag 3 frt.
Kapható **VÉRTES L.** sasgyógytárában Lagoson 96. sz.

A budapesti asztalos ipartestület védnöksége alatt álló butorszaksztály által alakított 7132

BUTORCSARNOK

VIII., Bérkocsis-utca 12.

az ipartestület saját házában állandóan készletben tart **háló-, ebédlő-, uriszoba és szalonberendezéseket.** Ezzel mód van adva a n. é. közönségnek jó és **szolid butorokat jutányos áron** a közvetítők illetégtel kereskedők mellőzésével az illető asztalos-mesterekkel közösen vagy tetszészerinti megrendelés után beszerezhetni.

Levélbéllyeg-kereskedés

PRÜCKLER J. C.

Budapesten, IV., Régi posta-u. 5

Alapítottott 1876. 7121

Veszek! Eladok! Cserélek!

A HYGEA

hajbalzsam

valóban maga a tökéletesség, ha arról van szó, hogy a szürke hajnak eredeti fiatalos színe, fénye és szépsége visszaadassék. Megújítja a haj életfolyamatát, szívósságát és növesi képességét, mint hajszépitőszert pedig egyenesen páratlan. 7128

Üvegje 1 frt 50 kr és 2 frt 50 kr.

Valódi minőségben egyedül kapható **DIMITRIJEVIĆ S.** gyógyszerésznél Araes, Banat. 42.

LOHSE-féle

Maiglöckchen

zsebkendő-illatszert — szappan arczpor — pipere-víz brillantine — Eau de Cologne.

Valódi csak akkor, ha a feltaláló czégét viseli.

Gustav Lohse

BERLIN, 45/46 Jäger-Strasse.

Kapható valamennyi illatszertészet, díszmü-áru-, gyögyfűszertészet- és gyógyszerházaiban Ausztria-Magyarországon.

Pesaty társaság körkép palotájában Városliget 7173

Krisztus a keresztján és Jeruzsálem

óriási körkép. Látható: reggel 9 órától esti 8 óráig.

Az esti órákban villanyvilágításnál. Belépő díj 50 kr.

Gyermekjegy 30 krajczár.



18. SZÁM. 1897. BUDAPEST, MÁJUS 2. 44. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és 4 egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt (félévre — 6 • Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG** egész évre 8 frt (félévre — 4 • Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK** egész évre 5.— (félévre — 2.50 Külföldi előfizetésekre a postalgam meghatározott vilájdíj a csatlólandó.

SCHLAUCH LÖRINCZ BIBOROS PÜSPÖK JUBILEUMA.

A MAGYAR RÓM. KATHOLIKUS FŐPAPI KARNAK egyik legjelesebb és legérdemesebb tagja, dr. Schlauch Lőrincz nagyváradi biboros püspök, papságának félszázados jubileumát ünnepli május hó 2-án. Az örömmünnet a nagyváradi püspöki megye rendezé, de lélekben hozzájárul az egész magyar Róm. katolikus egyház, mely az ünnepeit főpapban, ki különben más felekezetiek előtt is nagy becsülésben áll, egyik kiváló díszét és erős oszlopát tiszteli hazaszerte.

Schlauch Lőrincz, kinek fényes pályafutását és érdemeit lapunk már több ízben méltatta, 1824 márcz. 27-én született Új-Aradon. Atyja tekintélyes aradi polgár, jó módú építész volt, a ki számos gyermekének nevelésére s a hajlamaiknak és tehetségeiknek megfelelő képzetésére s kiváló gondot fordított. A testvérek közül nagyon kivált Lőrincz, ki már kora fiatalágában papi pályára érzett hivatást. A gymnasiumi alsóbb osztályokat Aradon a minoriták, a felsőbb osztályokat a szegedi piaristák vezetése alatt végezte kitűnő sikerrel. Új-Aradon, sőt Aradon is akkortájt minden hazafias közérzűlet daczára a német nyelv még nagyon divatozott, s ez volt az ok, hogy az okos apa fiát Szegedre küldte, hol alkalmá nyílt a tősgyökeres magyar népeletet megismerni, s a magyar nyelvet teljes tisztaságában elsajátítani. Szegedről lépett 1842-ben a csanádgyházmegyei papnövédek sorába, s mint legjelesebbet az akkori püspök, a nagy nevű Lonovics József, a budapesti egyetemi seminariumba küldötte. Itt a tudományok szorgalmas tanulása mellett a papnövédek irodalmi «magyar is-

kolajá»-nak is munkás tagja volt. 1846-ban bevégezefen theologiai tanulmányait, Lonovics József csanádi püspök udvarába került. 1847-ben áldozó pappá szenteltetett, s 1847 május 2-án tartotta első miséjét Új-Aradon. 1847 júliusától 1849 szeptemberéig Nagy-Szent-Miklóson káplánkodott. Itt élte át a szabadságharcot s Fábry vikáriusnak (a későbbi kassai püspöknek), és Mihálovicsnak (utóbb zágrábi biborok-érseknek), kivel együtt volt Lonovics udvarában, sokat köszönhet, hogy gyors áthelyezések által sikerült megmenekülnie az elfogatástól. Mert az akkori idők, különösen a Dél-Magyarországban, a szerb lázongások miatt igen veszedelmesek voltak a hazafias érzelműekre nézve. Utóbb Oraviczán s Pécskán, majd ismét Nagy-Szent-Miklóson volt káplán, migsem 1850-ben Temesvárra, a belvárosi plebániára tétetett át káplánnak s ott egyúttal a csanádgyházmegyei papnövédekben a dogmatika tanára és a szentszék szegények-ügyvédje lett. 1851-ben az egyházjog és az egyháztörténelem tanára s szentszéki ügyész volt. 1852-ben szentszéki ülnökké nevezetett ki. 1859-ben mercyfalvai, 1863-ban temesvármegyei plebános és kerületi esperes lett. Ekkor kezdett szerepelni a vármegyében is annak gyűlésein. Püspökeinek, különösen Bonnáz Sándornak igen kedves embere volt a nagy tudományú, finom műveltségű s buzgó tevékenységű esperes, a kit gyakran meg is látogatott Bonnáz. 1867-ben az egyházjogból doktori vizsgálatot tett. Tudori értekezése: «Az egyházi javak jogsziméről hazánkban», olyan alapos munka volt, hogy az egyetem theologiai karán kívül is figyelmet keltett a nagy készültsgű fiatal pap iránt.



SCHLAUCH LÖRINCZ BIBOROS, NAGYVÁRADI PÜSPÖK.

Midőn 1868-ban megindultak a kath. autonomiai mozgalmak, egyházmegyéje 1868-ban s 1870-ben őt választotta követté az autonomiai kongresszusra, hol nagyon kitűntette magát s különösen kedvelté lett a püspöki kar előtt, mint alapos készültsgű, kitűnő előadású szónok. E működésével kezdődik a kath. közélet főembereiivel való érintkezése, kik közül Simor és Haynald biboros érsek, Majláth György, b. Sennyey Pál és a Cziráky grófok, stb., említhetők első sorban.



Szent László ereklyetartó ezüst mellszobra a nagyváradai székesegyházban.

«Az autonomiáról» című, az autonomiai kongresszuson 1871 márcz. 16-án mondott nagy beszéde, mondhatni, első lépéseje lett azon túli gyors emelkedésének. Elhez járult, hogy mikor a kongresszusi (főpapi) többség munkálatai ellen állítólag Ghyecy Kálmán tollából egy «Észrevételek» című röpirat jelent meg: erre ő egy «Válasz»-szal felelt, s nyugodt, tárgyilagos fejtegetéseivel méltó ellenfélnek bizonyult a kitűnő tollú publicistával szemben.

E szereplése által annyira magára vonta a magasabb körök figyelmét, hogy 1872-ben csanád-egyházmezei kanonokká nevezték ki. Ugyanez évben Szent István király ünnepén mondotta Buda városában, a primás felszólítására azt a kitűnő egyházi beszédet, mely — úgy tartják — egyik fő oka lett annak, hogy Ő felsége az épen akkor üresedésben levő szatmári püspöki székre a következő év tavaszán öt nevezte ki.

E rendkívül gyors emelkedés csak fokozta benne a becsvágyat, hogy úgy az egyház, mint a tudomány és közélet terén annál hatatosabban igyekeztek munkálkodni. Elnöke, majd tiszteletbeli elnöke lett a «Szent László-társulat»-nak, melynek közgyűlésén tartott nagyszabású megnyitó-beszédeivel mindig közfigyelmet keltett. Itt és a főrendiházban folytatott szereplésével a püspöki kar vezéreimerei közé emelkedett, nagy műveltségével és meggyerő finom modorával pedig a budapesti felsőbb köröknek igen becsült és tisztelt tagja lett, sőt az udvarnál is a legkegyeltemebbek közé jutott.

A főrendiházban, mióta csak tagja, nem volt fontosabb, kivált az egyházat érdeklő tárgyalás, hogy Schlauch a vitában egy-egy alapos tudományú és minden figyelmet megragadó ékes beszéddel részt ne vett volna. A közoktatási törvény, a kereskedelmi és zsidók közti házasságra vonatkozó törvényjavaslat, meg az egyházpolitikai újabb törvények tárgyalásai alkalmával

különösen kitűntette magát mélyreható, felekezeti álláspontjához hű fejtegetéseivel. A kötelező polgári házasságra vonatkozólag a király elé terjesztett emlékirata fontos jelenséggé lett a javaslat körül folyt küzdelemben.

A fáradhatatlan tevékenység s mindig előkelően szereplő főpapot számos kitüntetés érte. 1880-ban v. b. titkos tanácsossá, 1884-ben a vaskorona-rend I. osztályú lovagja, 1885-ben a budapesti egyetem tiszteletbeli doktora, 1886-ban római gróf és pápai trónálló főpap lett. 1887-ben nagyvárad püspökké nevezetett ki. Itt érte 1893-ban a bibornokká való kinevezetés. Ezt a magas egyházi méltóságot eddig csak Schlauch Lőrincz nyerte el a nagyvárad püspökök közül.

Mint főpap nagy bőkezűséggel párosult apostoli buzgalomával új templomokat, papi állásokat s iskolákat létesített. Szatmáron az ottani egyházmegyét a róla nevezett *Laurentiana* tekintélyes könyvtárral ajándékozta meg, s ugyanott jól berendezte a belakással egybekötött r. kath. tanítóképezdét. Nagy-Váradon kisdövény-képezdét alapított, a tanítóképezdének pedig saját házat szerzett. A nagyvárad egyházmegye szükségleteinek fődözésére 200,000 forintos alapítványt tett. Debreczenben 1896-ban 30,000 forinttal a ma-

gasabb növevelés érdekében apácázárdát alapított; ugyanott nagy gyámoltással járult a római katolikus főgimnázium megalkotásához. Szintén bőkezűleg gondoskodott a szilágy-somlyói római katolikus gimnázium berendezéséről és fentartásáról. De nagy tevékenységnek legtöbb jelével székelyhelyen, Nagy-Váradon találkozzunk, hol egybekötött Szent László király halálának hétszázados évfordulóján országára szóló emlékünnepet rendezett, a nagy királynak a káptalan hozzájárulásával szép szobrot emeltetett s egyszersmind székesegyháza számára külön elkészíttette a győri székesegyház birtokában levő mikiécs után Szent Lászlónak ereklyetartó ezüst mellszobrát (hermáját), mely művészi alkotás 10,000 forintba került. Ezek mellett a város emeléséhez is hozzájárult. A nagyvárad régészeti társaság által tervezett múzeum részére alkalmas telket ajándékozott; a székesegyház közelében a róla nevezett Schlauch-tér, mely előbb pusztaság volt, szépen körülkerített és díszes köztertté rendezte be. Külön említést érdemel a Nagy-Várad melletti «Püspökfürdő», melyet az ő gondossága és bőkezűsége a környék egyik legjobb és legdíszesebb üdülő helyévé emelt. Általában egyik jellemvonása a jótékonyosság. A szűkölködést, a nyomort nemcsak adományaival enyhíti, hanem társadalmi téren is igyekszik elenyésztesíteni. Ezért vállalta el a poliklinikai egyesület elnöki és a Vöröskereszt-egyesület alelnöki tisztét.

A tudományok, művészetek s általában a közművelődési ügyek ápolásában és pártolásában is az elsők között foglalt helyet. Valóságos szaktekintély az egyházjogban; de ezenkívül sokat foglalkozik bölcseseti, régészeti és társadalmi tudományokkal is, melyek pedig az igazi tudós tárgyilagosságával, a ki nem ismer egyoldalúságot s az ellenkező fölfogást és nézeteket is kellő figyelembe veszi. Kiválóan

jeles szónok úgy az egyházi, valamint a politikai szférákban is. Beszédeire mindig nagy gondot fordított. Előtanulmányokat tesz, bírálatosan egybeállítja az anyagot és adatokat, aztán nagy szabotossággal kidolgozza és nagy figyelemmel betanulja az egészet. Az alapos készülést aztán teljesen biztossá teszi különben is higgadt és bátor föllépését. Előkelően választékos és folyékony előadása még ellenfelei figyelmét is lebilincseli. Tudományos, politikai és hazafias tárgyú beszédei összegyűjtve is megjelentek két kötetben, melyek úgy tartalmi, valamint alaki tekintetben egyiránt jelesek.

Igen jeles beszédje volt újabban az, melyet Biharmegye ezredévi közgyűlésén a megye fölkérésére tartott. Csaknem két óra hosszúság fejtette a magyar állam és nemzet multjára és jelenére vonatkozó nézeteit a nélkül, hogy csak legkevésbé is megfáradt volna, vagy a hallgatóság figyelme és érdeklődése csökkent volna. A haza és nemzet ezeréves főnmaradásának egyik főtényezőjeül a szabadság szeretetét és józan gyakorlását nyilvánította, mely a magyar nemzetnek mindenkor egyik alapjellemvonása volt.

De nemcsak a szónoki művészetet kedveli, hanem a művészeteket általában is. Ezért törekedett egyebek közt az, hogy rendkívül sokféle elfoglaltatása mellett is éveken át elnöke volt az országos zene-akadémiának.

A közélet terén való szereplése miatt sokat tartózkodik Budapesten; mindazáltal a legnagyobb pontossággal végzi főpapi teendőit. Egyházmegyéjének összes kormányzati és szentszéki ügyeit személyesen vezeti. Udvarában válogatott jeles papokkal vezet magát körül, kikkel a legnagyobb szorgalommal szokott banni. De egyházmegyéje papságát is szigorú-színre ismeri és különösen kedveli az olyan papokat, a kik tudománnyal, közművelődési, vagy emberbaráti ügyekkel foglalkoznak.

Az ünnepelt a legjobb egészségben éri meg papi pályájának ötvenedik évfordulóját, s így bizton remélhető, hogy a 74 éves férfú számára még évek sorát tartja fenn a gondviselés, hogy tehát még sokáig lesz munkása, támasza egyházának, hazájának és az emberi haladás ügyének.

HERKULANUM HŐSE.

Márványtalapzaton az ősi régiség: *

Pánczél, betört paizs, csorbult, horpadt sisak,
Rostély, gombja nincs... nincs rajta semmi csat,
Sírból került elő s ma fénye mégis ég!

Herkulanum hőst fedezte ez a vért,
Akkor viselte ezt porsótora fölött,
Mikor a tűzfolyam szikrázva hőmpölyög,
Bevárva örhlény, a mit rá sorsa mért.

Morog az égő hegy, tajtékozás torka szór,
Miként könnyű pihét, mászányai köveket.
Iszonyú rombolást siri csend követelt,
Másnap e városról csak a hir szája szól.

Füstfelhő kavargó... az ég lángba borul,
Ember, állat, ki tud, sietve menekül,
Csak az ör, mint szörny, megáll ott egyedül,
Hogy a jövőben is álljon győzteszlopul!

A lávasírt felásta újabb nemzedék,
Ott lelte meg vele halálig hű ebét,
Igy örködtek együtt a holt város felett.

Kötelesség élő jelképe e halott,
Kit helyéről a vész le nem sodorhatott.
Sisakja így regél örökös élet!

Könyves Tóth Kálmán.

* Nápolyban a borboi múzeumban.

EGY VIHAROS DINÉ.

Emlékeimből.

Irta id. Ábrányi Kornél.

A «diné» szót, melyre e visszaemlékezésem vonatkozik, ne tessék a t. olvasónak arisztokratikus értelemben venni s vele pompásan felterített, ezüst vázak, szerviszek terhe alatt görnyedő asztalt, körülte fényes nagyúri társaságot, livrés, kamaslis lakajok sürgő-forgó hadát s a francia konyha inyesiklandozó termékeit hozni kapcsolatba, mert mind ebből nem volt ott semmi. De azért talán még is érdekesebb volt, mint sok hivatalos vagy diplomatikus ebéd, a melynek vendégnévsoráról és menüjéről hasábkot szoktak a lapok közölni. Az egész kis társaság, összesen két, egymásnak barátságos légyottot adott világhírű művészből és csekély személyből állt; az ezüst szerviszek alatt görnyedő fényes terítvényt, polgári egyszerűségű kerek asztalocskára helyettesítve, a szolgálattelvő gárdát egy szál montenegrói származású s atléta termetű házi inas, a francia menü pedig négy-öt fogásos izletes magyar konyhatermék képezte, zamatos fehér, vörös, végül francia pezsgőbor kíséretében. Mindig kedvesen, de egyszersmind bizonyos feszélyező érzéssel gondolok vissza e három személyű dinére, a melynél nekem meglehetősen kényes szerep jutott, mert a két tüzesen vitaközö jőbarát közt gyakran kellett az itélő bíró szerepére vállalkozni, tehát az igazságszolgáltatás kellemetlenül feszélyező Scylla és Charibdisz szikláit közt evezni.

*

1877-ben történt, az orsz. magyar kir. zene-akadémia egykori hal-téri helyiségében, hol Liszt Ferenc is lakott s hol az én lakásomat az övétől csak egy emelet választotta el. Mikor a nagy mester a téli hónapokat a fővárosban töltötte, egymást érték nála a külföldi nagy művészek látogatói tisztelgősei, a kik Budapestre is eljöttek hangversenyezni. A nevezett évben a század első felében az egész világot s a magyar fővárost is elragadtatásba ejtett norvég hegedűművészeknek, *Ole Bull*-nak is eszébe jutott, hogy 67 éves kora dacára, még egyszer beutazza a világot s így jutott el akkor hozzánk is. Főleg profilban s hajviselete miatt feltűnően hasonlított Liszthez, elannyira, hogy mikor első látogatását tette nála és Spiridion, a mester akkori hírhedt montenegrói inasa feltárta előtte az ajtót: majd hanyatt vágódott meglepetésében, maga előtt képzelvén látni gazdáját, a ki pedig bent a szobában dolgozott. Annyi sok év multával, a két, hajdan együtt is hangversenyezett nagy művész hófehér hajakkal találkozott ismét s ezuttal utolszor. A régi emlékek feljuttak lelkükben s melegen üdvözölték egymást.

Liszt bemutatott *Ole-Bull*-nak, a ki azután távozott. Liszt ekkor részletesebb adatokat mondott el az egykori pályatárs, a melyen saját eszményeire nézve. De a mi zenészi belértékét illette, erre nézve nem sok megbámulni valót tudott az előnyére felhozni. Hiúnak, tetszelgősnek s kapzsiságra hajlónak találta, ki 67 éves korában is fut a virtuói eredmények delibábjai után, mikor ő már 37 éves korában lemondott a biztos aranyhegyekről és babérrödörökről.

Másnap e szavakkal fogadott Liszt: Nálam volt ismét *Ole Bull*; sok regeszéri kalandját mesélte el, többek közt, hogy csak pár éve vett nőül egy fiatal leányt, s most egy egész kis norvég szigetnek lett az ura, stb., végül pedig arra kért fel, hogy adandó hangversenyén bemutatni szándékolta legújabb zeneszerzeményét próbáljam el vele. Nem utasítottam vissza s így hol-

napra meghívtam ebédre. Magunk leszünk s felkértem őnt is, tartson velünk úgy a próbán, mint a barátságos dinén.

A kijelölt időben *Ole Bull* pontosan megjelent hegedűjével s egy csomó kéziratral. Liszt futó pillantást vetett a kéziraatra, s rövid társalgás után azonnal a zongorához ült s megkezdődött a próba, illetve a dinén kitört vihar első felvonása.

Lisztet semmiféle kótakézirat, a mely rendszeren volt írva, nem hozott soha zavarba, de az *Ole Bull* mindjárt az első oldalon annyira kihozta a sodrából, hogy ingerülten felugrott a zongorától s nem épen gyöngéd szavakkal támadt a szerzőre, a ki olyan kéziraattal mert hozzá beállítani, a melyen sem tempó, sem semmiféle előadási jelzés nem volt látható. E miatt a kíséret lehetetlenné vált, mert a szerző semmivel sem tördölvén, kénye-kedve szerint játszott a maga ízlése szerint. Meg kell jegyezni, hogy a milyen könnyedén vette Liszt az *Ole Bull* zenészi képességét, — ez annál rajongóbb kegyelettel viseltetett iránta, s még azt is önmegadós türelemmel viselte, mikor ákom-bákom kéziratát a lába előtt látta heverni.

De Liszt, ha néha-néha türelmetlen s hevesen kitörő természetű volt is, ép oly hamar lecsillapult, s azonnal megbánta fölhevülését. Ekkor sem késett egy pár perc múlva kiengesztelni vendégét, keresztényi türelemmel ismét a zongorához ült s bármily nehezére esett, végig kísérte az ujdonságot, sőt némely sikerültebb részletét még el is halmozta dicséretekkel. A béke azután szent lett. Spiridion pedig jelentette, hogy találva van s a két jó barát körülte vonult az asztalhoz; én utánuk, de azzal a balsejtelemmel (mely nem is csalt), hogy az előlegesen lecsapott villám után a dörgés még csak a poharak közt fog majd bekövetkezni.

*

A diné kedélyes társalgás és eszmecsere közt indult meg; a házi gazda az ő ismert szívélyességének minden gyöngédségével elhalmozta vendégét; a vendég pedig viszont nem győzte Liszt szellemét, művészi nagy multját, világ-jelentőségét dicsőíteni. De azzal hibázott, hogy nem valami nagy elragadtatással nyilatkozott azokról a nagy reformokról s általában arról az új zeneirányról, melynek pedig ép az ő régi pályatársa s házigazdája volt a legkiválóbb képviselője. Ő még mindig azon az állásponton vesztegelt, a melyet harmincz év előtt elfoglalt, mikor a Paganini nyomába lépett. A «zucker és a szirup zenekorszaknak» egyik utolsó mohikánja maradt a virtuozitás terén.

Liszt azután más tárgyra terelte a társalgást, *Ole Bull* pedig kezdett belemelegedni romantikus élete részletezésébe. Beszélt — talán kelletlenül többet is — mesés amerikai diadalairól, elmondta legújabb házassága történetét; a norvég sziget megszerzését, a melyen saját eszménye szerint szervezett köztársaságot, elsorolta gazdag alapítványait hazájának közművelődési céljaira s különös súlyt fektetett arra az ércszoborra, a melyet ott egy Wikking-korbéli norvég hajóskapitány emlékére emelt 50 ezer korona költséggel, a ki — nevére már nem emlékszem — szerinte jóval Kolumbus előtt Amerikát felfedezte.

— Ön szerint tehát nem Kolumbus Amerika felfedezője, a mint ezt a történelem s az egész világ hiszi és vallja? — jegyzé meg Liszt nyugodt, de éles hangsúlyozással.

— Természetesen, hogy nem, s ezt ön, tisztelt barátom, eddig még nem tudta? — felelé *Ole Bull* bizonyos gúnyos hangsúlyozással.

Kezdtém magamat úgy érezni, mint a hajókosárban az őrszemen álló tengerész, mikor

megérzi a vihar szelét. De ekkor már a pezsgő hatása is hozzájárult a kontrák, rekontrák és a replikák sortüzéhez. Egyik szó éle a másik szó élével csapott össze, mert egyik fél sem engedte saját tudása és meggyőződése jussából. Liszt, — a ki a tartós és konok ellenmondásokhoz nem igen volt szokva, — végre teljesen kijött a türelméből s öklével többször olyan haragosan csapott az asztalra, hogy azon tánczot járt tányér, üveg és pohár. Soha nagyobb méregben nem láttam a mestert. Hol az egyik fél, hol meg a másik fordult felém, hogy állítását igazoljam, s a választás nem volt nehéz, mert magam is úgy találtam, hogy Kolumbusra nézve mégis csak inkább van igaz a világnak s így Lisztnek is, mint *Ole Bull* norvégiságit szobrának.

Jó ideig tartott e kínos diné-vihar lecsillapodása s a kölesönösen felzaklatott kedélyhullámok elsimulása; de a hangulat ege ismét kiderült s a két nagy mester megegyezett végre abban, hogy Amerika fölfedezésének a kérdése maradjon nyit kérdés a világ és az *Ole Bull* szigetének a szobra közt; de ne rongálja a negyven éves művészi barátság kedves emlékeit.

*

Ole Bull aztán csakugyan megtartotta hangversenyét az akkori gyapju-utcai német színházban, — a melyen Liszt is megjelent, — de koránsem azzal az egykori sikerrel, a melyet 1840-ben aratott, mikor művészi tetőpontján állott s mikor először játszott Budapesten. Akkor fényesen ünnepelte őt az egész város és diadalainak a hire bejárta az egész országot. Most majd negyven év múlva már alig keltett nagyobb érdeket s ő is tapasztalhatta magán, hogy egy bármily ünnepelt nevű virtuóztól is merés vállalkozás marad, ha évtizedekig elmarad a kortól s 67 éves korában is ugyanazzal a felmelegített zenei műveléssel hiszi kielégíthetni a közönség ízlését, a melyet az tőle 30 éves korában még mohó étvágygyal fogadott.

Minden akkori kárptólása abból állott, hogy régi barátja és pályatársa, ha nem értett is vele egyet sem a kótáirás, sem pedig Amerika felfedezésére nézve: tiszteletére fényes estélyt rendezett hal-téri termében, melyre már időközben a vendég megérkezett fiatal neje is hivatalos volt, s a mely alkalommal *Ole Bull* s az ugyanakkor itt időzött *Remert Márta* zongoraművésznő játéka után, maga *Liszt* is a zongorához ült s Beethoven «Holdvilág-szonatájával» ragadta el a társaságot. *Ole Bull* pedig érezte, hogy minő különbség van a közt, mikor a művész szelleme 67 éves korában is megtartja azt a bővös erőt, a melylyel már 30 éves korában uralkodott az emberek szíve felett.

LARISSZA, ARTA, TRIKALA.

Három fényes név ez a görög szabadságharc történetében, melyeket nyolczadik évtized múlva újra feltámasztott az események szeszélye. De mily nagy a különbség e nevek akkori és mai jelentősége közt! Ma a török fegyverek győzelmét köti hozzájuk a hir, akkor veszedelmet, romlást jelentettek a muzulmán lobogókra, ellenben diadalt és dicsőséget a hellénekre nézve. Ez a három határszéli város jelezte azt a vonalat, a meddig a Görögország felszabadításáért kirántott kard győztes hatalma elért; ma pedig ezek jelentik azt a kiindulási pontot, a melyekből a győzedelmes török haderő előre tör a megvert görög seregek nyomán.

Larissza bevéve! A győztes hadsereg útban *Arta felé!* Ugyanezeket a híreket újságotlva hetvenöt évvel ezelőtt örömmámorban a maroknyi görögök, az önfentartás harcát visszafojtott lélegzettel leső Európának. A helyzet most megváltozott, s a mi akkor a görög függetlenségi harc első szakaszának szerencsés meg-

koronázását jelentette, most egy vakmerően felidézett katasztrófa első lejtőjét jelenti.

Az 1821. év őszén Kursid pasa, Morea vezére, hallván a Janina körül táborozó török seregek lázongásairól, hogy azokat csirájukban elfojtsa, egész hadi népét mozgósította, mely, miután egész Argost földült, megverte a Tripolisza előtt álló görög sereget s azt a hegyekbe űzte.

Achmed bég, miután Larisszát is fölmentette és Mahmudot megszabadította, a szulioták ellen vonult, kik már a pindarosi szorosokon át nyugati Thesszáliába behatoltak. Erre a görögök új bátorságot kaptak. Perrheos vezérlete alatt álló egy hadosztályuk a thermopylaei szoroson át betört Thesszáliába s Odysseussal egyesült. Ez most nem vesztegette idejét, hanem az ellenséget üldözőbe vette Larissza felé.

Mindenütt, a merre haladtak, a mezők és szántóföldek el valának pusztítva, a városok romhalmazzá változtattva. A folyók esett társai hulláitól dagadtak, minden, de minden az üldözött ellenség dühének mutatta nyomait. Így ért Odysseus seregével Larissza alá. Ellenfelei behúzódtak a város falai közé és óvakodtak a görögökkel fölvenni a harcot. Odysseusnak megkellett elégednie azzal, hogy a város környékét feldúlja s Achmed ellen fordult, a ki a szuliotákkal szemben már is jelentékeny veszteségeket szenvedett.

A szulioták e közben Ali pasával szövettek, a ki több mint harmincz év óta tartotta zsarnoki hatalmában Albániát, s most nyíltan pártot ütött a porta fenhatósága ellen s felhasználva a kedvező alkalmat, mely a görög fegyverek sikereiben kinálkozott számára.

Ali pasa gyűlölsége és kincsei a szuliotákat föltétlenül megnyerték pártjának. Több véres ütközet után, a melyekben a szulioták mindenütt győztek, hatalmukba kerítették minden utat Epiruszba, diadalmasan törtek be Thesszáliába, sőt Janina felé hatolva Kursid pasát és seregét is képesek voltak meglepni. De még hátra volt Arta város, mely nem annyira erődítéseiről, mint inkább előnyös helyzeténél fogva fontos. Három pasa zárkózott itt be, köztük a híres Paris bég, Ali engesztelhetlen ellensége, a kinek udvaránál nevelkedett.

November 22-én és 23-án a szulioták Botzaris és Ronghos vezetése alatt megtámadták Arta környékén a törököket. Első nap rendkívül vérengző harc folyt ki, de a győzelem eldöntetlen maradt. A görögök már azon a ponton álltak, hogy szétszórassanak. A Hasszán pasa vezénylete alatt álló ellenséges lovasság körülvette bal szárnyukat, s ha jobb szárnyuk már meg nem futamította volna az ellenséget, végök lett volna. De Hiskos a livadiakkal segítségükre sietett s visszaverve az ellenséget, kényszerítette azt Arta külvárosáig visszavonulni. A törökök rettenetes vereséget szenvedtek; a görögök mindenütt nyomukban voltak s új harc fejlődött ki a város bejáratánál, hol az ottománok szokásuk szerint házaikban szeltek el magukat, s onnan pusztító tüzelést folytattak.

De a görögök meglepve az első napon kivívott előnyökkel, közvetlenül a város előtt tábor ültök, és pedig úgy, hogy seregük előháda a legközelebbi házakat megszállta. Másnap Botzaris, a szulioták vezére, szegyenelve, hogy a harc kimenetele közte s a törökök közt csak

egy pillanatig is kétséges lehetett, új rohamot intéztetett, s szulioták élén, daczára a legelkeseredettebb ellenállásnak, csak hamar két utcát kerített hatalmába. Borzasztó volt a vérontás mindkét részről. Az összes törökök vízözön harszolja estek el, s a görögök is sok embert vesztettek.

Valóságos csodákat művelt Hiskos a livadieliekkel. Minden oldalról szorongatva, a törököknek nem maradt más menedékük, mint a csitadella s egyetleneg városnegyed, melyben még tartották magukat. A török hadseregben mintegy 4000-nyi albán szolgált, Parsi bég csapatjában, kit nem rég neveztek ki janinai pasának. Ezek csak vonakodva engedelmességek vezéröknek, szülőföldjük feldulójának s végre a harcot azzal döntötték el, hogy átsapattak a görögökhöz. Ez a váratlan elpártolás a



A római kath. püspöki palota és székesegyház.



A Szent László-ter.

NAGYVÁRADI KÉPEK. — Dörre Tivadar rajsa.

törökök romlását megpecsételte. Dühökben felgyújtották visszavonulás közben a várost, s a csitadellába vonultak. Így irtoztos küzdelem után a görögök maradtak a csatát urai, a mit az albánok árulása nélkül alig remélhettek volna. Semmi sem jellemzi egy csata hevét, mint az, hogy egyik részről sem ejtettek foglyokat, az elesettek száma mindkét részen majdnem egyenlő nagy volt. De a mi a görög jellemre rútt arnyat vet, az az, hogy az átszökött albánok nagy részét lefegyverezve, kivégezték vagy darabokra vagdalták.

Hiskos most kapitulációt ajánlott az ostromlott pasáknak, de azok nem fogadták el s így a görögök megkezdtek a rohamot körülbelül 10,000-nyi emberrel. Az artai erőd, ha nem oly erős is, mint a tripoliszi, elég volt arra, hogy sikerrel védekezhessek benne az ostromlók számának megfelelő helyőrség. Már pedig a görögöknek alig volt több, mint öt-hat kis kaliberű ágyújuk, ellenben a török várórság számos nehéz üteggel volt ellátva, melyeket azonban nem használhattak, mert az ellenség már

közvetlen az erőd falaiig nyomult előre. Ronghos ekkor zászlóval kezében állt az övéi élére s golyózápor közt érte el a lövéseket, melyekbe kitűzte a keresztet lobogót. A törökök megrémülve vonultak vissza, Parsi bég gyáván hagyta oda helyét s az erőd belsejébe zárkózott, miatt a vár ellenkező pontján Hiskos szórta széjjel Hasszán pasa csapatait s szintén kitűzte a keresztény lobogót.

Véres mészárlások fajult most a harc. A menekülő törököket lekonzolták, úgy hogy utóljára a vár legbelső erődje is megadta magát kegyelemre. A törökök legnagyobb része megsemmisült, a pasák egyike is életét vesztette, a másik kettőt kezes gyanánt őrizték.

Még könnyebben bevették a görögök Larisszát, mely egyetlen erődöt védve, sánczok nélkül órákig sem tarthatta volna magát. Érezték ezt a törökök, azért ösztönyszerűleg itt vonták össze összes csapatukat. De ellenök nem kisebb hős szállt sikra, mint Odysseus, birtokában a háta mögötti pontoknak s a Thesszáliá felől joggal Görögország kulcsának nevezhető thermopylaei szorosnak. Trikala kardcsapás nélkül adta meg magát, azután utójában minden muzulmán csapatot szelnek szórva, vonultak tovább a győztes görögök Larisszának, sőt behatoltak annak külvárosai is. A Peneusz folyó habjai, melyeket pár nappal előbb még a zeituni vereség után a janicsároktól meggyilkolt több mint 200 keresztény vére festett pirosra, most a Larissza elleni támadásban elhullott mozlimok holttesteinek át hőmpolyogtek. Achmed bég, a ki már útban volt, hogy a larisszai pasával egyesítse seregét, útközben tudta meg ennek veresége híreit. Nem merén egyedül Odysseusszal mérkőzni, Epirusz felé vette útját, a görögöknek engedte át egész Dél-Albániát és Thesszáliát.

Az 1822-iki új-év fölkelő napja így az egész peloponnesusi félsziget s a vele szomszédos területek függetlenségét kiküzdve látta, majdnem mindazt, a mi a régi Görögországot alkotta. — V.

A HARCZTÉR FŐBB HELYEI KÉPEKÉBEN.

Edhem pasát a padisah kinevezte «gázi»-nak. Ezt a czímet, mely «győzedelmest» jelent, csak ritkán adományozzák Törökországban kiváló és mindenek felett szerencsés hadvezéreknek. Nincs szükség hadi bulletinre, mert ez a kinevezés egymagában elmondja a török-görög háború eddigi eredményét.

A most felfoglalt területen a török csapatok tulajdonképen otthonosan érezhetik magukat, hiszen az a terület, a melyen a török ütközetek eddig folytak, csupán 1881-ben került görög kézre. Ezért a Jóni tenger felől Epirusz déli része, az Aegai tenger felől Thesszáliá, a hadsereg működési vonala, még mai napság is legalább külsőleg török jelleggel bír. Alig van város, alig van falu, a melyben minaretek, mint a mutatójuk né figyelmestetnek az arra járók a török időkre. Főként az a két város, melyről e sorok írása közben szó lesz: Larissza és Trikala, még Törökországban is török jellegükkel tűnnek ki.

Larissza különösen kedvező tartózkodási helye volt az előkelő és gazdag török földbirtokosoknak. A larisszai kerületben ugyanis a legnagyobb és leggazdagabb csiflikék (nagy földbirtokok) terülnek el. Mikor az ember közel ér

Larisszához, már távolból feltűnnek a nagy kényelemmel berendezett nyári lakások díszes kertekkel környezve, mindmennyi bizonyítéka a jólétnek. A város maga számos kareszű minaretjével, püspöki rezidenciájával, szép gimnáziumával a szemlélőre a legjobb benyomást teszi, különösen, mikor a Penée folyón át kocsin látogatunk el oda. A kis Penée folyón köhíd vezet át kilencz nagy oszloppal, melyet egy macedóniai zidár nagy ügyességgel és bámulatos szabotossággal épített. Különösen feltűnik a metropolita palotája és a nagy székesegyház; mind a kettőt magas fal környezi, a melyen belül számos archeologiai becsű köemlékeket őriznek. Mindmennyi hirdeti a görög nemzet hajdani dicsőségét. Azonban ez a város épen úgy, mint a többi thesszáliai az utóbbi időben eredeti jellegéből kivetkőzött, mert a mohamedán elem legnagyobb része nem tudván beleszokni az új politikai állapotokba, lassanként elhurezkodott messzefelre, Kis-Ázsiába. Nagyon kis része maradt vissza. Az utóbbi években nagyon is megérezte a vagyonos osztály és a

gét. Trikala környéke gyönyörűen szép. Árnyas erdők borítják a környező hegyiséget, a melyről a város ragyogó képet nyújt. Gyönyörű mezők és rétek húzódnak egész a Pindus hegy-ségig és ezüst szalagként kigyózik keresztül azon a kis Trikalinos folyó. A házakat mind virágos kertek övezik, de azért a modern város alig nyújt építészeti szempontból valami különösebb szépséget. Csupán a püspöki templom látszik a byzanci művészet nyoma és említésre méltó az ott levő gazdag aranyhímzésű papi öltönygyűjtemény.

Trikalától nem messze éjszakra fekszik Kalabaka helysége, mely csodás alakú sziklafalakkal van környezve. Első tekintetre is önkénytelenül eszünkbe juttatja a város bámulatos környezete a kis Belogradiskot Bulgáriában. Itt is, ott is a természet különös szeszélye a szikláknak a legkülönbözőbb alakokat adta. Majd jár-örkel vagy ülő emberek vagy lovasok hű mását tüntetik fel, majd pedig olyan váracoktat mutatnak, mintha csak katonai mérnökök építették volna nagy gonddal. Ezek ama látványosságok közé

vólói a legtekintélyesebbek közé tartozik. Nemcsak kereskedelmi tekintetben bir nagy fontossággal, de már csak azért is, mert Görögországnak igen kevés vasútja lévén, Thesszáliába csak ezen át lehet kényelmesen eljutni. A görög hadsereg legnagyobb részét a kikötőn át szállították Thesszáliába, valamint annak ellátásánál egyenesen a vólói kikötőre vannak utalva.

A görögök, úgy látszik, el voltak készülve arra, hogy Thesszáliában a török hadsereg zömének előnyomulását meg nem akadályozhassák; de azzal szemben stratégiailag is érdekes sakkhuzást tesznek az epirusi offenzív támadással. Mig Thesszáliában a török hadsereg támadott, a görög védelmi állást foglalt, — addig Epiruszban ezeket a szerepeket megfordították. Fő czélja itt a görögöknek Janina elfoglalása volt.

Janina Dél-Albániának fővárosa és egyike a Balkán félsziget legérdekesebb és legértékesebb városainak, valóságos Albán-Venecze. A janinai tő középig nyúlnak ki a város szépen rendezett házai; az albán és török művészet még iparában is itt összpontosult. Janina Dél-Alb-



HUNYADI JÁNOS UTOLSÓ SZAVAI. — Tomaj Gyula festménye

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

munkáskezek hiányát. Ujabbii föllandulását csakis a vasúti összeköttetés által remélik elérni.

Larissza mindig fontos katonai pont volt, mert abban a völgykötületben fekszik, mely a Pindus hegyláncolatot az Olympusztól elválasztja. Nevezetes város Trikala is, a Pindus hegylánc keleti oldalán a Kotjaka és az Ardami hegykiágazások közötti völgyben. Trikala a Balkán-félszigeti városok rendes recipijé szerint épült. Egy magas hegy lankás oldalán lépcsőzetes formában sorakoznak a házak és utcák, akárcsak egy ó-kori görög színház nézőtere. Trikalának mythologiai története egész az óskor homályába nyúlik. Azt mondják, hogy Trika nimfa, Peneios leánya alapította e várost. Homér azonban azt regéli, hogy alapítója Oszklepias fia volt, ki Trója elpusztítása után oda menekült és innen neveztek a várost Trikanak. Az évszázadok folyamán átváltoztatták nevét Trikalára. Az ókorban vagy 25,000 lakója volt, jelenleg alig el ott 7000 ember. A törökök 1770-ben teljesen lerombolták e várost és azóta nem is tud föllandulni hajdani nagy jelentőségére. A görög építészeti romjai még most is fennállanak és hirdetik a város hajdani szépsé-

partoznak, melyeket az ember, ha csak egyszer látta is, soha sem feled el.

Mióta a görög-török háború megindult, a legtöbbször emlegették a kis Ellasszona helységet, mert ott összpontosították a török hadsereg nagy zömét és Edhem pasa vezérkarával azt választotta főhadiszállásul. Ellasszona szintén Thesszáliában fekszik, mintegy 3000 lakóval bír, kiknek kétharmada török. Igen régi város, már Homerosz is említi és az újabb görög irodalom egyik kiváló költőjének Ikonomosnak szülővárosa. Érdekes, hogy e kis városkában törökök és görögök egész különválva laknak, a törökök a bal, a görögök a várost átszelő patak jobb partján. A város egy magas hegy lábánál terül el. E hegy tetején a hajdani görög város Akropolisza volt. Most byzanci stílusban épült templom és kolostor áll ott, a melyben tiz kalugyer őrzi a századokról rájuk maradt ereklyéket, valamint egy tekintélyes egyházi könyvtárt. A templomban kiváló becses bírnak a nagyszámú műfáragások.

Larisszának, Trikalának, valamint Ellasszonának is tulajdonképen hozzáférhető utja a tenger felől a vólói kikötő. Görögország tengeri öblökben igen gazdag. A számos öbl között a

niának nemcsak fővárosa, hanem előkelő kereskedő város is, a mely terményeit külföldre, egyrészt nyugatra, másrészt a messze keletre szállítja. Albánia gazdaságilag szegény, de déli részének fővárosa környékével együtt kivételt képez, mert sajtóságot iparizkikkal tényleg nagy szerepet visz. Ilyenek az arany-, ezüstművészet és aranyhímzés és öltönyök, a kecskeszorból készített csuklyák stb.

A görögök ezt a nevezetes várost tüzték ki hadműveleteik czélpontjánál és mikor Prevezát s Artát bombázták és bevették, onnan indították el csapataikat éjszaka Janina ostromlására. A törökök hadi szerencséje azonban sokkal rohamosabb haladást tett, mintsem hogy a görögök epirusi győzelmekkel ezt ellensúlyozni képesek lettek volna. Ma már a görög hadsereg fél utóból visszatérően van Janina felől, hogy a tulajdonképeni Görögország hadseregének kiegészítő része és segítő támasza lehessen. Az egész háború most már csak napok, talán órák kérdése. Sokkal nagyobb és jobb a török haderő, mintsem hogy azt a görög hadsereg, mely soha ütközetben nem volt, s ellenséggel szemben nem állott, — feltartóztatni képes lenne.

Strausz Adolf.



ELASSZONA VÁROS ÉS ERŐDJE THESSZÁLIÁBAN.

FISKÁLIS ESZE VAN!

Rajz.

Nemes Sismándi Kovács Mihály uram derék gazda ember abban a kis faluban, a melyet én szűkebb hazámnak nevezek és a hol a nyáron szabadságidőmet töltöttem. Nemes ember ott mindenki, a jegyzőtől, postamestertől kezdve a kruplicsósziig.

Nemes Sismándi Kovács Mihály három dologról nevezetes.

Először arról, hogy a ki az ő egész nevét ki nem mondja, annak a megszólítására még azt se feleli, hogy «czoki». Hallatlan sértésnek veszi, ha az ember akármelyiket is elhallgatja; a «nemes» megkülönbözteti a paraszttól; a «Sismándi» mutatja, hogy az ősei véren szereztek nevet; (de csak ő szerinte, mert a rossz nyelvek azt beszélék, hogy Sismándról származván hozzánk, már régebben a faluban leledző többféle Kovácsoktól való megkülönböztetés okáért kapta ezen előnevet); a «Kovács» nevet pedig már az ősapja is viselte, tehát dukál neki; a «Mihály» pedig már az ő saját érdemének akarja betudni. Tehát a ki mind ezt a nevet elejétől végig el nem mondja neki, arra még csak a füle botját sem billenti meg. Tovább meg.

Másodszor arról nevezetes Sismándi Kovács Mihály uram, hogy két rova van, a melyekről azt beszélék ugyan a rossz nyelvek, hogy megjárták volna 59-ben Piemontot, 66-ban Königrázt, 79-ben Boszniát és csak úgy szánták rá magukat a legkésebb foglalkozásra: a szántásra, de én jól tudom, hogy az egészségből csak annyit igaz, hogy kiszolgált honvéd lovak. Azonban Nemes Sismándi Kovács Mihály ezen állatokról mindig csak úgy emlékezik meg, hogy «Csikóim».

Harmadszor és legfőképpen arról nevezetes Sismándi uram, hogy fiskális esze van. Az, ha mondó!

Szabadságom utolsó délutánján búcsút vettem egyik szép unokahugomtól. Unokahugom nekem otthon minden szép lány, szép menyecske; a niből önként következik, hogy nem azért szépek ők, mert rokonaim, de azért rokonaim, mert szépek.

Szépén sütött a nap, (de hát az már kötelessége nyáron), szinte jól esett az alsóvégi fák árnyékába menekülni. Szembe jött velem Nemes Sismándi Kovács Mihály.

Erősen a hatvan felé jár az öreg, de erőteljes, piros arcából alig nézne ki az ember ötvenet; kétfelől hegyesen kiviaszkolt bajusza úgy áll, mintha öröktől fogva ijeszteni akarná a kissé hajlott orrot, hogy ne merjen tovább nőni; apró pislogó szemei önértetést árulnak el (fertály sessiója van) és azt, hogy újabbnál újabb ravaszág készül abban a fejben, a mely olyan szépen be van fűdve hosszú, csigákba omló tisztas fehér hajjal.

Megszólított.

— Jó napot, Mihály bácsi!

— Nem tehetek róla! hangzik a kurta válasz. Megütődöm e feleleten. De mindjárt észbe kapok:

— No né! Hisz kelmed a Nemes Sismándi Kovács Mihály, ugy-e?

— Saját személyében, — hangzik egész barátságosan.

— Alig ismertem meg, annyira fiatalodik. Hát adjon Isten jó napot!

— Fogadj Isten, öcsémuram!

— Hát elvinne-e engem a hajnali vonatra?

— A csikókon? (Mintha több is lenne neki.)

— Hát megvannak még?

— Nemkülönben lévén.

— Jó erőben?

— Hát ki így, ki úgy!

— Azután odaérünk idejében az állomásra?

— De még várhat is egy óráig a vonatra.

— No már azt épen nem szeretném.

— No pedig inkább öcsémuram várjon rá, mert az nem vár senki fiára sem!

— Hát csak idejében ott legyünk. Áldja meg az Isten!

Másnap hajnalban, mikor én az álmok országának még a legszűkebb részében kalandozom, bekocog hozzám Sismándi uram:

— Egészségére kívánom az ézczakai nyugodalmat!

— Jól van jól! — ungorkodom vissza. (Köszönöm én azt az éjszakai nyugodalmat, ha három óraker kiverik az embert belőle.)

— Mehetnének.

— Izibe készen leszek.

A csillagok olyan szépen ragyognak fenn az égen. De nem oly irigyek, hogy csak az égboltot ékesítsék, leküldték egy csapatjukat a földre Szent-Iván bogárkák képében; a másikat meg a tóba hullatták, mely mellett utunk elvezet. A hold is belebámol a vízbe és talán csak azért halad az égbolt egyik oldaláról a másikra, hogy jól megnézze magát a víz sima tükrében.

Egy-egy potyka fölveti magát a felszínre és gyűrűk sajkáznak ki onnan egész a partig, eltorzítva a hold nyugodt képét a tó tükrén.

Nemes Sismándi Kovács Mihály megszokítja az út elejétől fogva tartott csendet, melyhez való könnyebbség okáért a balfeléről a jobb-felére igazítja a szájában a pipát.

— Oszti mifele forgalomban van az uram-öcsém ott Pesten?

— Hát bankban vagyok.

— Úr?

— Úr.

Ezen el lehet gondolkozni jó darabig.

Egy fertály óra múlva megint megszólal.

— Oszti sok pénz van ott ugy-e?

— Bizony sok.

Megint mélyeséges csend. Én elgondolkozom az imént átélt jó napokról (ritkán vásrik olyanba a pesti ember foga) és teli tudóval szívom a pompás hajnali levegőt.

— Vásár van Dorogon, — szólal meg újra előttem az a kalap, a kibe Nemes Sismándi Kovács Mihály uram feje nagyon.

— Meglehet.

De nemcsak hogy meglehet, hanem úgy is van. Vásáros szekerek közelednek felénk. Ő már előbb észrevette.

Kíváncsi vagyok rá, hogy ugyan mit fog eslekedni mostanság az én kocsisom. Jó út az, a melyiken most megyünk, a mi mellette van, azt jó éles kövekkel most rakták ki. Majd úgy öt esztendő alatt jó út lesz belőle, ha a kocsi összetörik az apró hegyes köveket, emezek meg amazokat. Azt már tudtam, hogy Nemes Sismándi Kovács Mihály nem tér ki. Az a csomó kocsi meg csak nem tér ki ennek az üres bricskának, mikor ők még meg is vannak rakodva. Ha pedig hámfára, löcsre kerülne a dolog, úgy elagyabugyálnának minket, hogy bajosan érnék oda a hajnali vonatra — egy pár hétig.

Hát mikor már egészen az orrunk elé értek, leugrik Nemes Sismándi Kovács Mihály a kocsirol.

Szélylyel bontja a kötőféket, kicsomozza az istrángot a hámfából és kezdi a kettőt összegubancolni.

Mikor a vásáros szekerek odaérnek, megállnak azok is. Erősen hiszem, hogy ezek most megfognak bennünket rudastul, szekerestül, lovastul és úgy félretesznek bennünket az útból, mintha ott sem lettünk volna.

Haj! de ügyvédes esze van ám Nemes Sismándi Kovács Mihály.

Mikor a lovak közel érnek egymáshoz, összeértetik az orrukat. (Ez valószerűleg a bemutatkozást pótolja náluk.)

— Nyól a csicsók! Nem maradsz a helyedben, Csillag! Most is te szakítottad el az istrángot! és nagyot üt a Csillag orrára.

A vásáros kocsiak szörnyű módon tetszik az, hogy ez a maga lovát teremti képen.

— Ugyan, sógor, szól át Nemes Sismándi Kovács Mihály, — nem adna kend kölcsön egy kötőféket vagy istrángot?

— Dehogyan adok, szól ez megújásodva, — hisz nekem sincs több, mint a mit a lovakra meg a kocsihoz kötöttem. Gyí, Tündér!

A lovak közé csap és szépen kitér; szegény párák fujtatva rugtatnak neki a köves utnak. A többi kocsi utána. A kövér vén kofák a vásáros ládákon ijedten rezzennek fel álmukból, mikor a kocsi rázós utra tér és a mint körül néznek a kitérés okát kitapasztalni, bizonyosan azt gondolják magukban, hogy kitér az a jámbor is, de hát alighanem elszakadt az istrángja (már minthogy a lovának).

Nemes Sismándi Kovács Mihály minden kocsihoz odaszól.

— Messze van még ide K...? (Mintha nem tudná.)

— Jó óra járásnyira.

— Hova mennek kentek, atyafiak?

— Vásárra.

— Nincs egy kivétől hámfája kendnek, leszadt az enyimnek a vasalása?

Az utolsó kocsi végre megszánja, meg is állítja a lovakat, előkeresi a hámfát, (vásáros ember el van látva mindennel) csöndes «jojezakát» kíván (reggel) és tovább halad a karaván.

Nemes Sismándi Kovács Mihály pedig bedobja a hámfát a kocsierekba, magát is bele rázza a gubába, a gubát a kocsiába; ostort, gyeplőt a kezébe, pipát a szájába veszi, közé csapkoda «csikóknak», és elvágtat, hogy csak úgy porzik az út fölé.

Elérjük a közeli falut. A házak csöndesen hallgatva állnak, (nem mesterségük a szóhajlás), egy-egy gazda álmos szemmel, fejét leeresztve vezeti a kútra itatni a lovait; ezek is lekonyult fejjel ballagnak, mintha keresnének valamit a földön.

Nemes Sismándi Kovács Mihály csöndesen kuncsorog magában.

— Hiába, mégis csak rózsá, a rózsá! Negyven paraszt kitér egynek az útból. Ezzel szavaz elismerést önmagának Nemes Sismándi Kovács Mihály.

Ezt én is elismerem. Minek jeléül megkínálom egy cigarettával. Nemes Sismándi Kovács Mihály azonban kijelenti, hogy nem él ilyen papiros szivarral, de egy nyakravalosát elfogad. A nyakravalos szivar átvarodol az én zsebemből Nemes Sismándi Kovács Mihály agyarái közé. Oh! a hütlén milyen, vigan szelel ott is. A szivarozó ember mindig má, mint a kisasszonyoszájú. Mindjárt többnek képzelem az magát másnál.



JANINA VÁROS EPIRUSBAN.

Nemes Sismándi Kovács Mihály újra kezdi köztözetni az előbb megpendített eszme elszakadt fonálát.

— Oszti lehet-e abba a bankba pénzt kapni?

— Bizony csak azt lehet.

Újabb hallgatás. Egy kis idő múlva ismét kezébe veszi a gyeplőt s hátraszól:

— Oszti nem nagy ott a kamat?

— Nohát ki így, ki úgy.

— Ühüm. Értem. Meg a sallangjai, a kezelési költség, irásdíj.

— No meg a stempli, egy és más.

— Ühüm. — Odaakasztja a gyeplőt a löcsőz, hátrafordul félíg és miközben ostorával az ütszéli fák leveleit csapkodja le, folytatja a beszédét:

— Hát aztán én is kaphatnék ott pénzt?

— Az a kérdés, mire?

Kissé restelkedve szól:

— Lássá, ez a gyeplüs, ha árnyékhoz ér, nagyot ugrik, azt hiszi, árok van ott; rosziul lát; egy fél esztendőt se vetek neki, oszt megvakul.

A búza kevés volt beörletni, rozsszal kellett pótolni; az árpa kiveszett a vízben, a kukoriczára kocsomáros, botos vár már most, ha csak választások nem lesznek, alája köll irni a váltónak, hogy egy csikót vehessenek.

— Hát már irt alá kelmed ilyen váltónak?

Nemes Sismándi Kovács Mihály ostorán minden esomót kétszer megköt és imigyen felel oda.

— Irni irtam, de csak úgy, hogy a kis leányommal, — még akkor 10 esztendő volt, — irattam oda a nevet, mintha én nem tudtam volna irni. Adott is rá a zsidó, mikor a feleségem elvitte hozzá a váltót, már mivel én akkor harmadnapos hideglelésben feküdtem. Mikor aztán elgyűit a fizetés ideje, biz én nem akartam megfizetni a lányom adósságát; a zsidó megjéjdt, hogy senkin se keresheti a jussát, mivelhogy szegény feleségem is akkor hőtt meg épen, — az Isten nyugosztalja, — hát elengedte nemcsak a kamatot, de az anyapénznek a felit is. Úgy köllött neki. Öleg kamatot szedett másót!

A boszi nem töjje elégedetten veszi elő a dohánycsokot, és rágyujt. Mialatt erősen szítja a legorcsavaróbb dohányt, (jó hogykinn vagyunk), oda is érünk az állomáshoz, a hol kezét nyújtja, és jó egészséget kívánva elbucosunk.

Hiába! Fiskális esze van a Nemes Sismándi Kovács Mihály uramnak!

Alapi Béla.

REGI ÜGYVEDEK ÉS JOGÁSZOK.

Nincs olyan kor, melynek kiválóbb írói egyikénél-másikánál vissza ne tükrözödnék a köztözettség bizonyos irányja, a mint egyes időszakokban az igazságszolgáltatás működéséről, annak tényezőiről gondolkodott és vélekedett. Az ó-kor klasszikus költője azonban ebben a fajtában bizonyosan maga Aristophanes.

A «Darazsak»-ban Aristophanes élénken festi

és pompásan szatirizálja a régi Athén jogszolgáltatását. Az államkincstár tele volt a törvényszékek által kiszabott bírsággépekkel s az így kicsikart pénz nagy részét nyilvános mulatságokra és ünnepelekre fordították. Ily körülmények közt egy gazdag vádlottnak természetesen csak nagyon kevés reménye lehetett a fölmentésre. Athénnek hatezer dikasztája vagyis esküdtje törte magát a bíróságban való részvételért.

Aristophanes vigjátkaiban is Philokleon, egy öreg dikasztá, egész bolondja polgári kötelességei teljesítésének. Aludni sem tud erre gondolatban s otthoni kényelmes ágynál többre becsüli a bíróság küszöbét, csakhogy jó helyet biztosítson magának az első sorban, ha a tárgyalás megkezdődik. Kezében botjával, vállain a birói köpenyvel, örömet találja abban, hogy minden nap ott üljön s megszeresse a maga három obulusát. Fülének jól esik a hízélgés, melylyel az athéni pörlekedő felek a bírákat magok részére kedvezően hangolni igyekeznek.

Mindez nagyon bántja fiát, ki fölteszi magában, hogy meghusítja hazuról való távozását, azért őrizet alatt tartja a külső kaput. De hiába, az öreg dikasztá minden módon ki akarja játszani fia éberségét, előbb a kéményen akar kibujni, majd a fedeleken végigoszoni, stb., de minden próbálkozása hajótörést szenved. Végre jönnek a dikasztá kollegái a törvényszékhez menet csapatosan darazsaknak öltözve s útközben betérnek, hogy megtudják, miért nem tart velök társuk is. Rátámadnak a fiúra, ki azonban derekasan védelmezi magát, míg Philokleon elragadtatással festi az esküdti tisztiség örömeit.

A költő kiméleltlenül ostorozza a rendszer gyarlóságait s a vége az, hogy maga a kar kéri az öreg embert, vesse alá magát fia akaratának. Mivel pedig ez látja atyjának erős szenvedélyét, azt a tanácsot adja neki, hogy alakítson egy házi bíróságot s döntsön el pereket otthon.

Épen jókor érkezik egy kutya, Kleon, s panaszt tesz, hogy egy más kutya, Labeo, elloptott s megevett egy sziciliái sajtot. Az öreg ember kapva kap rajta, hogy a pörben azonnal ítéletet hozzon. A tárgyalás megkezdődik, vádelés védbeszédek tartatnak s az öreg dikasztá első ízben szavaz fölmentésre.

Ugyanezt a tárgyat szorosán Aristophanes nyomán, de sokkal modernebbül öltöztette fel lángelméje ragyogó színeibe Racine «Les Plaidesurs»-jében. A dráma személyei: Dandin, egy hivatasáért élő-haló bíró fia. Leander, egy könnyűvérű ifju, kinek nem tetszik a jogászi pálya, melyre atya szánta, L'Intimé, a bíró titkára, Petit Jean, a kapus, egy olvasottság nélküli ember, Chicaneau nevű polgár és egy grófnó mint peres felek.

Egy perbeszédben Dandin szemére hányja Leandernek a jogi tanulmányok elhanyagolását, viszont a fiú meg akarja győzni apját, hogy egészsége kockázn forog, ha nyugalomba nem vonul s fel nem hagy az ügyekkel. Az öreg hallani

sem akar róla, hiszen élni sem tudna hivatala nélkül. Mire a fiú azt indítványozza, mint Aristophanesnél, hogy szervezzen egy házi törvényszéket. Ebben a pillanatban rohan be a kapus és jelenti, hogy a házörző el elragadtott egy pulykát. A bírónak tetszik az eszme, elrendeli a tettes letartóztatását s megbizza a kapust a vád képviselővel, titkárával pedig a védelemmel.

A tárgyalás megkezdődik, tele mesteri részletekkel, melyekben az ügyvédi böbeszédesség, a jogvédők megkapó szónoki fordulatai, csatános argumentumai kitünően vannak szatirizálva egész addig a szokásos hatásvadászatig, a mikor a fogoly családját felvonultatják a bíróság színe előtt.

Egy más jelenetben Chicaneau és a grófnó adják elő pörlekedéseik történetét. Mindkettő törölmetszett komikumum típusza a makacs pörlekedőknek. A grófnó több mint harmincz évig koportta a bíróságok kövezetét. Most már minden pörét befeczezte, úgymond, még csak négy-öt apróbb ügye van, egy férje ellen, a többi atya és gyermekei ellen. Igyekezett már békében is élni, de nem sikerül; a pör az ő eleme. Alkudni nem tud, mindent vagy semmit, az jelszava. Ha kell, képes ráköltölni utolsó ingét is.

Mulatságos képet rajzol az angol humorista Sterne «Tristram Shandy»-jében az ügyvédi mesterkedésekről, egy jogeset ötletéből, mely a körül forgott, hogy rokon-e az anya fiával? VI. Eduard idejében Károly suffolki herczegnek volt egy fia második feleségétől s egy leánya első feleségétől. Végrendekezésében a herczeg fiára hagyta vagyonát s azután meghalt. Nem sokára a fiú is meghalt, de végrendelet nélkül, nem hagyva hátra sem feleséget, sem gyerekeket, csak anyja és atyjának első feleségétől való leánya maradtak életben. Az anya átvette fia vagyonának kezelését VIII. Henrik 21-ik törvénye rendelkezése alapján, mely szerint ha valaki végrendelet nélkül hal el, vagyona kezelése legközelebbi rokonára száll. Ugye az atyáról való nővér pórt kezdett az anya ellen, azt allegálván, hogy 1-ször, ő a legközelebbi rokon; 2-szor, hogy az anya nem is rokona az elhunytak. Összedugták fejüket a jogtudósok, civillisták, bírák és kánonisták. Az esetre persze nem volt precedens, s a döntéstől sok függött. Végre sok hányás-vetés után nagy bölcsen kimondották, hogy az anya gyermekének nem rokona, mert azt mondja a jogszabály: «Liberi sunt de sanguine matris et patris, sed pater et mater non sunt de sanguine liberorum». A gyermekek atyjok és anyjok vérei, de az atya és anya nem gyermekeik vérei.

«Legyen bárhogy — teszi hozzá gúnyosan a nagy humorista — azért mégis csak alighanem volt valami rokonság Suffolk herczegné és fia között».

A világ egyik legnagyobb lángelméje, Shakespere sem kerülhette ki azt a témát, melyet az



TRIKALA.

ügyvédi fufang és a jogszolgáltatás számos egerütja kínált elébe. De azért nézzük csak azt a drámába öntött jogvitát, melyet a brit óriás a «Velencei kalmár»-ban örökített meg — lehet-e valami annál nagyobb képtelenség? Ha ma ez az ügy felebbrészt folytán valamelyik felső bíróság felülvizsgálata alá került volna, szó sincs róla, hogy az ítélet megállhatott volna.

Egy nagy német jogtudós Ihering is foglalkozott egyik könyvében azzal a poetikus ítélettel, mely Shylocknak oda ítélte adása testéből a kikötött egy font húst, csupán azon föltétel alatt, hogy vért nem szabad ontania — s véleménye éles ellentétben mutatja a költői és lélektani igazságszolgáltatást, a szakszerű jogász igazságszolgáltatással szemben. Helyesen emeli ki a német jogász-corypheus, hogy Shakespernek azt kellett volna jogászilag kimondatnia az ítéletben, hogy a szerződés önmagában semmi és törvénytelen, mert ellenkezik a jó erkölcs-csel. Mihelyt azonban lelépett erről az alapról, merő kicsinyes ürügykeresés megtagadni azt a jogot, hogy valaki egy font élőhús kimetszésénél vért is ontson. Épen úgy mondhatná ki akkor a bíró azt is, hogy valakinek elismeri jogát egy bizonyos földbirtokhoz, de tagadja tőle azt a jogát, hogy rajta lába nyomát is hátrahagyhassa, mert ez nem volt kikötve a szerződésben.

Ime hát Shakspeare a jogászai forum előtti meg lehetősége le van szállítva magas polczáról, a mi azonban természetesen nem teszi azt, hogy a költői világrendben ne neki legyen százszorosan igaz.

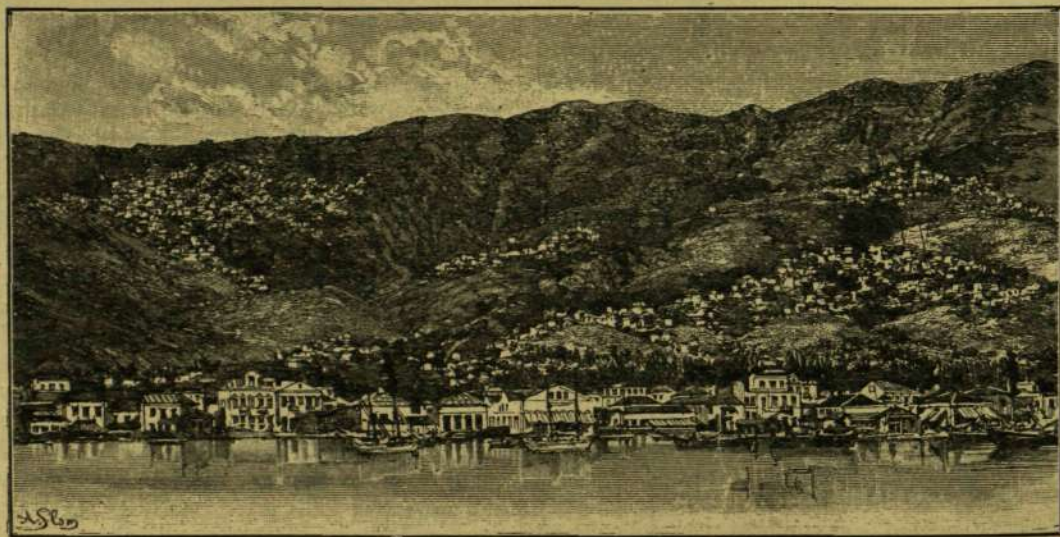
Hosszú volna végigkísérni az összes nemzettek valamennyi klasszikusán a társadalom jogszolgáltatató közegeinek világirodalmi szereplését. De mint az emberi viszonyok felfogása általán, hasonlóan jegyeznek ki a jogélet cselekvő alakjai is, fény- és árnyoldalaikkal egyetemben, a kultura kiváló szellemek irói és művészi egyéniségében, rajtok a kor, az erkölcsök és filozófiai világnézetek eltérülhetetlen bélyegével.

EGYVELEG.

* Hírek elterjedése hajdanában és most. I. Miksa császár 1519 január 12-én a Linz melletti Wels-ben halt meg. Azon időben a római szent birodalom német ajku lakosaira a császár halálának híre nagy fontosságú esemény számba ment, a mennyiben a trónváltozásokat többnyire véres háborúk követték. Rendes körülmények közt a levélküldése Linzből Augsburgba harmadfél napba került, de tőlnek idején négy napig is eltartott s így az elhalt császár tanácsosai Augsburgban csakis január 16-án tudták meg a gyászhirot, mely ugyanakkor Triesztbe, két nappal utóbb Budára és Bresciába, 19-én pedig Velenczébe jutott. Január 28-án a hír Frankfurtba és Wetzlarba került, s Mecheln-ben (Belgium) Margit főhercegnő ugyan-

akkor tudta meg atyja halálát valamint V. Károly trónraléptét. Rómába a hír január 23-án, Párisba 25-én, Spanyolországba 28-án érkezett, vagyis tizenhat nappal a halálozás után. Mai napság a távirat a hirt 16 perc alatt Jokohámába és Chicagóba, 7 perc alatt pedig Európá minden fővárosába elvitte volna.

* A jég erejét a katonaságnál közelebb gondos vizsgálat alá vették s a következő eredményekre jutottak: öt centiméter vastag jégben egy ember könnyen átmehet, 10 centiméternyi megbir már lovas katonát és könnyű ágyút, nagyobb ágyút átmehetnek 15 centiméter vastag jégben, 20 centiméternyi megbir egész úteget s egy négyzetláb területen közel 500 kiló terhet. 25 centiméter vastag jégben átmehet egész hadsereg. 36–40 centiméter vastag jégben vasutat is lehet építeni s 60 centiméternyi már egy négyzetlábban 3000 mázsát is elbir.



VÓLÓ KIKÖTŐJE.



LARISSZA.

A TÖRÖK-GÖRÖG HARCOZTÉRRŐL.

* Drága pecsenye. Alaszka éjszaksarki állam Circle City nevű új bányatelepére nem rég 10 font marhahús érkezett, oly nagy volt a verseny a ritka csemege iránt, hogy sorsolást rendeztek reá s egy-egy beafsteak 9 sh. 9 pennybe, körülbelül 6 forintba került.

* Az afrikai törpe törzsek száma ismét szaporodott. A szomali földön, nem messze a gr. Teleki Samu által felfedezett Stefánia-tótól, Donaldson Smith angol utazó felfedezte a duonokat, kiknek átlagos magassága csak másfél méter. A kis emberek jó természetűek, nagyon feketék, élénk, vidám természetűek s apró falvakban laknak, melyek rendszeren mintegy ötven kúp alakú kunyhóból állanak. A duonok juhokat és kecskéket tartanak s egy kis kölest is természetnek. Ez az első eset, hogy a Nilustól keletre törpéket találtak.

* A tengeri kókuszdió fát az angol kormány védelme alá vette, hogy ez a gyönyörű palma végkép ne pusztuljon el. Jelenleg csak az indiai-oczeán egyik szigetcsoportján fordul elő, különösen Praslein és Curieusa kis szigeteken. Régebben csak óriási gyümölcsöt ismertek, melyekből az első Hermanson admirális 1602-ben fogta a tengeren. A dió 350 mm. hosszú, 326 mm. széles s 15 kilogramm súlyú s így a legnagyobb gyümölcs volt az addig ismertek közt s ezért azt hitték, hogy a tengerben terem, csodás gyógyhatásúnak tartották s mesés áron fizették. II. Rudolf császár egy ily dióból készült serlegért 6000 arany forintot adott. Maga a fa mintegy 40 méter magas, csak 35 éves korában kezd virágozni s egy gyümölcs megérésére 7 év szükséges. Ezért még ma is 2–5 forint egy ily gyümölcs ára s általában ritkán kapható.

* I. Napoleon kortárs. New-Yorkban nem rég hunyt el egy 106 esztendősen lengyel asszony, ki fiatal korában Lengyelországban korszmárosnó volt s I. Napoleon hadseregéből azoknak, kik az orosz hadjáratból visszatértek, élelmi szereket árult.

* Óriási polypot vetett ki a tenger Florida partjaira St. Augustina közelében. A mesészerű szörnyeteg hossza 7 méter és súlya, bár testéből több rész hiányzott, 120 mázsa volt. Leghosszabb, de szintén megcsontult karja 11 méter hosszú volt s csak a végén is 10 centiméter vastag. A hatalmas állatot 6 lóval nagy nehezen tudták felhuzni. Több ízben láttak már a hajósok ily hatalmas polypot s némely esetben küzdöttek is vele, de mivel a szörnyeteg a tenger mélyén lakik, ily nagy példány még nem jutott szárazföldre.

* Kelet-Indiában oly fák is vannak, melyeknek lombját és ágait apró mérges szörök borítják, úgy hogy a hozzáért testrészt s utána az egész test égető fájdalmat érez s a fájdalom több napig tart.

BÁRÓ LÉVAY HENRIK.

Az utóbbi években nem ritka a magyar báróság és grófság adományozása. A magyar kormány gondoskodni kíván arról, hogy a közélet érdemesei időnként megnyerjék azt a társadalmi kitüntetést, melynek tekintélye a demokráta áramlatok közepette is fenmaradt.

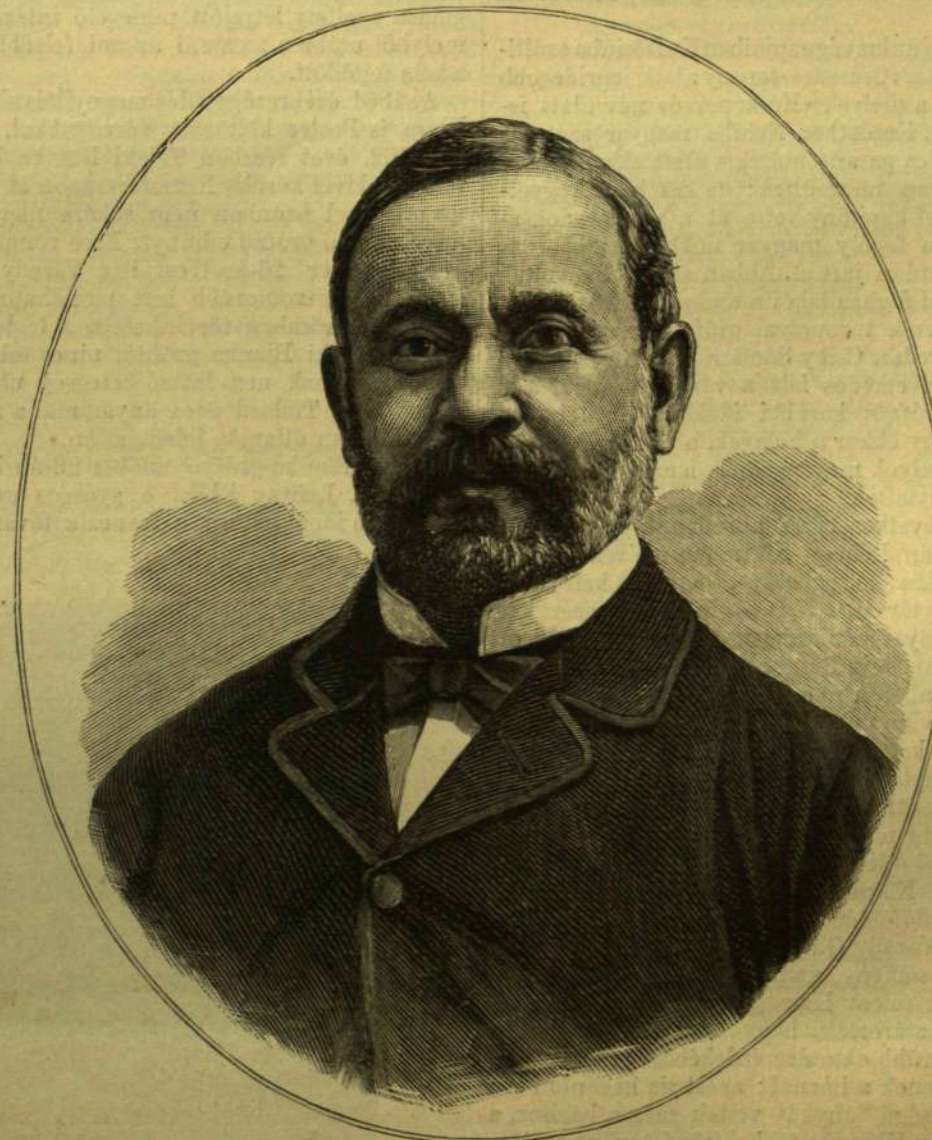
A hivatalos lap pár nappal ezelőtt ismét közölt egy bárói kinevezést. Kisteleki Lévy Henriknek, a magyar főrendiház élethossziglan kinevezett tagjának és törvényes utódainak, a közgazdasági téren kifejtett sok évi buzgó és eredményes munkássága elismerésül ő felsége a magyar bárói méltóságot díjmentesen adományozta.

Munkás és eredményes hosszú élet megjutalmazása ez új bárói méltóság. Lévy Henrik mindent saját erejével, szorgalmával szerzett meg magának. Pályája összehozta csakhamar a közélet oly férfiával, kik Lévynek a közgazdasági téren szerzett tapasztalatait örömet kívánták értékesíteni, hogy az ötvenes évek szomorú viszonyai közt legalább a közgazdasági életnek lendületet adjanak. Deák Ferenc, b. Eötvös József, gr. Károlyi György, gr. Dessewffy Emil, Somssich Pál, Ürményi József, Zsivora György támogatták Lévyt azon törekvésért, hogy a külföldi biztosítási üzletekkel szemben egy magyar társulat alakuljon. Az első magyar biztosító társulat volt ez, a csakhamar oly hatalmasá vált pénzüintézet, melynek léte, virágzása Lévynek főérdeme. Hogy e társulat 1857-ben megalakulhatott, az akkori Bach-kormány által emelt sok akadályt is le kellett győzni. Lévy tehetsége, tapintatos munkássága mind jobban érvényesült, s fáradságainak anyagi gyümölcsei is gyarapodtak; egymás után részesült figyelmében, áldozatkészségében sok közélet, közüintézet, emberbaráti törekvés. A munka és takarékoskodás sokat juttatott a szenvedőknek és magánosoknak is, s alig van egyesület, melynek ő alapító tagjai közé ne tartoznék. A bárói méltóság Lévy Henrik számára fokozott kitüntetés, mely magyar nemességre emelését, főrendiházi tagságát követi. Felsőszáz óta munkáló életének, nagy jótékonyának ünneplés elismerése a fejedelmi kegy, mely az egyszerűségéből kiemelkedett embernek a főrangú címet is megadja.

Lévy 1828 április 16-án szegény szülőktől született a bácsmegei Jankovácson. A szabadságharcban egy vadász-zászlóaljba lépett, s hadnagygyá lett. A szabadságharc után kereskedelmi tanulmányokat végzett, majd a trieszti biztosító társulatnál gyarapította gyakorlati ismereteit. Ekkor kezdett foglalkozni egy magyar biztosító társaság alakításának eszméjével, a mi elég merész dolog volt, mikor semmi vállalkozó kedv nem nyilvánult, s kellő tőke nem volt. A magyar biztosító társulat megalakulása tehát a magyar közgazdasági életnek nevezetes mozzanata, mint a következmény is megmutatta. Jellemzősül említhetjük, hogy az új intézethez Lévy mindjárt kezdetben magyar tisztviselőket alkalmazott és ott sok szegény honvédnek juttatott kenyeret. Az első magyar általános biztosító társulat mikor 1883 márciusában fennállása 25-ik évét ünnepelte, ez Lévynek is jubileuma volt, s az ünnepélyes közgyűlésen Somssich Pál üdvözölte. Az ünnepélyre a társaság Benczúr Gyulával lefestetett az intézet első ülésének képét, mely annyi jeles embert tüntet föl egy csoportban, s ezek közt Lévyt, a buzgó szervezőt. Az intézetnek Lévy ez időszert már nem áll az élén. Tavaly vissza akart már vonulni, 40 évi működés után, de a kormányzó testület kérésére, hogy kiváló szelleme és erős tu-

dása továbbra is a nemes csel szolgálatában lehessen, megmaradt igazgató tagnak. Részt vett Lévy több hazai közüintézet és vállalat szervezésében és jótékony cselokra is sokszor igénybe vették szervező képességét és szakértelmét. A Petőfi-szoborbizottságnak is pénztárnoka volt, a nemzeti színház nyugdíj-alapjának rendezését is ő rá bízták. A jótékony egyesületek örömet választották meg elnöknek, s ő maga sem mulasztotta el, hogy mint alapító tag ne jelentkezzen. A szabadságharcra összefüggő kegyeletes mozgalmakról elég volt értesülnie, hogy azokhoz azonnal csatlakozzék. Az aradi 48-as múzeum létesítését is elősegítette. Az irodalom, művészet is mindig érdekelték, a közélet oly férfiai társaságában lépve a közélet terére, kik a nemzeti művelődés és nemzeti eszme hű képviselői voltak. A tud. akadémiánál 10,000 frtos alapítványt tett közgazdasági fejtegetések jutalmazására; ugyanennyivel járult a siketnémák országos alapjához, a györmegyei tisztviselők segélyezéséhez; alapította a magyar írók segélyegyletét, a hírlapírók nyugdíjintézetét, a képzőművészeti társulatnál, és még sok más egyetnél, társulatnál. Adományainak, alapítványainak felsorolása igen hosszú volna. Ezek összege meghaladja a 170,000 frtot. Keveseknek jutott az a szerencse, hogy ennyit áldozhatnak. Györmegyeében, hol nagybirtoka van, a megyei életben is élénk részt vesz s úgy ő, mint neje, Sárkány Róza, jótékonyaságukkal ott is kiérdemelték a közüintézetet.

1868-ban a magyar nemességet kapta kisteleki előnévvel; 1885-ben a főrendiház tagjává nevezték ki. Kitüntetései közé tartozik több rendjel is. A magyar bárói méltóság egészítette ki most mindezeket.



BÁRÓ LÉVAY HENRIK.

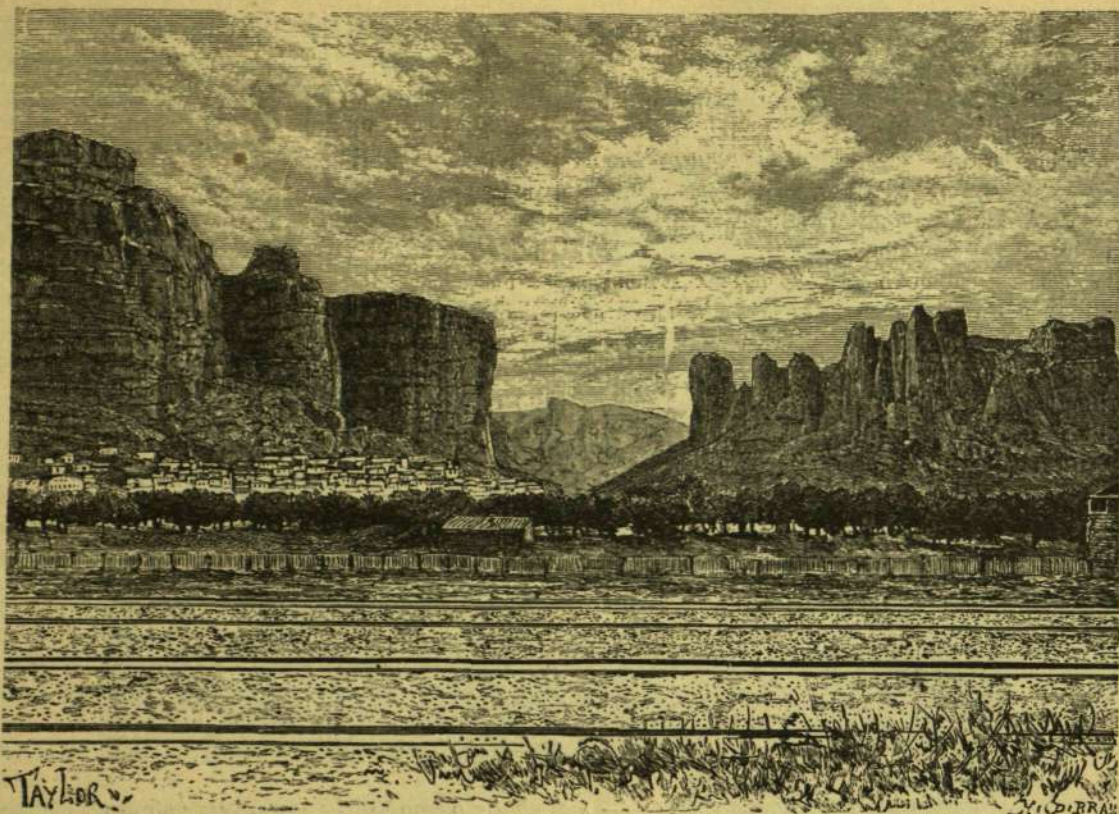
LEÖVEY KLÁRA.

(1821—1897.)

A magyar nőnevelés föllendülésének egyik úttörője, az irodalomban és a műveltebb körökben több mint félszázadon át ismert és nagyra becsült hölgy hunyt el a múlt április 8-án, Leövey Klára, kinek viszontagságos, de sikereiben gazdag életét igen érdemes helyre fogja méltatni századunk története. Leövey Klára, az egyszerű tanítónő, Karacs Teréz egykori munkatársa, mikor a körülmények úgy parancsolták, megvált a békés iskolai padoktól, a melyeken oly szép eredménnyel működött, s a háború mozgalmaiba vegyült oda, hol «a honleányoknak a közönyöket lelkesíteni, a csüggedőket bátorítani, a szenvedőket vigasztalni, a sebesülteket bekötözni és ápolni volt kötelességük», s akkor sem estek kétségbe, mikor olyan idők következtek, a melyekben «menekülnie, bujdosnia, kellett annak, a ki egy jobb jövő számára akarta magát megtartani».

E kiváló nevelőnő és honleány élete történetéről egy író rokona a következőket jegyezte föl lapunk számára.

Leövey Klára Máramaros-Szigeten született 1821. évi márczius 25-én. Édes atyja Leövey József földbirtokos, Bereg- és Máramaros megye táblabírája volt, testvérei Leövey Sándor miniszteri tanácsos és közügazgatási bíró atyjának. Leövey József korán, már 1837-ben elhunyt, Klára nevelésével leginkább édes anyja foglalkozott, de iskolában is tanította, hol Klára a zenében és éneklésben is szorgalommal képezte magát. Midőn idősb Várady Ádám vármegyei főjegyző a szigeti házaló koldulás megszüntetése érdekében a vármegye közönsége s különösen a szigeti értelmiség támogatása mellett 1836-ban a «M.-szigeti jótékony egyesület»-et megalapította, a mely főleg műkedvelői szini- és zene-előadásokkal igyekezett jövedelmeit gyarapítani: Leövey Klára elelőt kezdve éveken át egyik legbuzgóbb



KALABAKA VÁROS THESSZALIÁBAN.

Olyan is volt, ki szélesendkor járt ott,
— Ettől aztán csókban szedett vámot . . .
No de se baj! Pali bátya
Még a vámot, azt se bánja,
— De biz' ucse! — egy csöppet se bánja.

Átellenben magas kémény füstöl,
Még az ég is fekete a füsttől
S foly a munka egyre jobban
Odaát a gőzmalomban,
Messe földről mind csak oda járnak,
Ha fölivel vesznek is ki vámnak . . .
No de se baj! Pali bátya,
Nem irigyli, mégse bánja,
— De biz' ucse! — egy csöppet se bánja.

De ha olyan jőféle szél éled,
Nagy mérgezen rántja meg a feket
S ha üres is a garatja,
Csak járhatja, csak járhatja:
Ócska malom becsületét menti
Es odaát, — ott se tudja senki!
A jó öreg Pali bátya
Ó maga már úgyse bánja,
— De biz' ucse! — egy csöppet se bánja!

Vándorlás közben, írta gróf Zay Miklós. Tíz rajz, elbeszélés és uti vázlat teszi a kötetet, mindenik eleven megfigyelésből keletkezett formás darab. A szerzőnek mindig van mondani valója emberekről, dolgokról, az életről és saját benyomásairól. Ha nem is egészen új mind, a mit elmond, de az elmondásban és leírásban a csinos részletek, a melegség vonzóvá teszik, s ében tartják az olvasó figyelmét. A könyv tartalma ez: Kortésuton. A megkerült leány. Horvátországi pusztán. A sas. Post mortem. Farsangi éj. A lövés. Két angol. A Vendée. Wartburg és Marburg. A könyv Singer és Wolfner könyvkereskedésében jelent meg s ára 1 frt.

Dalmatiában. Irta Halis István. Sok érdekes dolgot találunk ebben a füzetben, melyet az ismert neví író újabban kiadott. A szabadságharc leverése után besorozott volt honvédek sorsát vizsgálja, vonzóan, megkapó közvetlenséggel előadva. Különösen azok életéről, viszontagságairól ad számot, a kik a Dalmatiában állomásozó osztrák ezredek közé kerültek. Sok ismeretlen részletet elmond ezen volt honvédek szenvedéseiről s általában az osztrák seregnek akkortájtban divatozott kemény, kiméletlen fegyelméről, mi miatt még a nem magyar fiúk közül is sokan szököttek át kivált a szomszédos Montenegróba. Érdekeseen elmondja, hogy az ilyen szökevényit milyen szívesen fogadták a montenegrói hegyi lakók, de mivel füstölt kecskehúsnál és kőményesűg sajtnál egyéb eledelt nem tudtak adni, a szökevények rendszeresen megint csak megmondották magukat s jobbnak látták a sereghez visszazöknöni, hol igaz, hogy ötven bot várt rájuk, de legalább profonotok ehetek. A füzet Nagy-Kanizsán Fischel F. könyvnyomdájában jelent meg.

A keresztény nőről a nagybőjti esténként felolvasást tartott a budapesti kath. körben Ruschek Antal, győr-nádorvárosi esperes felolvasó. A felolvasásokat Ruschek most egy kötetben kiadta, hogy szélesebb körbe is eljussanak, a mit a keresztény nőről, mint eszményi nőről mondott, finom szellemmel, az erkölcsi megfigyelés gazdagságával és végig kísérve a nőt kötelességein. A női léleknek egy-egy külön képe mindenik fejezet: «A nő hivatása.» «A gyermek-leány.» «A hajadon.» «A hitves nő.» «Az anya.» «A nő egyedül.» «Az özvegy.» «A zárdaszűz.» A könyv ára csinos kötésben 1 frt, fűzve 50 kr. Megrendelhető ez cím alatt: Ruschek Antal espereslelkés, Győr. De megrendelést a budapesti kath. kör titkári hivatala is elfogad (Budapest, kath. kör, IV., Szerviták háza).

Komócsy József költeményei. Komócsy József özvegye felhívást bocsátott ki, hogy férje összes költeményeinek kiadására felhívja a közönség figyelmét. Komócsy mindig kedvező költője volt közönségünknek s a «Szerelmem könyve» egyike a legelgértebb magyar könyveknek. Ez batorítja özvegyét Komócsy hátrahagyott költeményeinek kiadására, melynek rendezését dr. Ferenczy József vállalta el. A mintegy 50 ivre terjedő kötet két megrendelési ára 4 frt, s a megrendelés a költő özvegyének címére (VI. Andrásy-ut 100.) küldendő.

Az Olesó könyvtár új olcsóbb kiadásából a Franklin-Társulat újabb sorozatot bocsát közre érdemes hazai és külföldi művekkel. Ezek a következők.

A kérék, Kisfaludy Károly vigjátéka, ára 30 kr. Sophokles, tanulmány Collinstól, a nagy hellen költő beható méltatása, angolból fordította Kott Ignác; ára 20 kr. A férj, francia regény, írta Daudet Ernő, fordította Luby Gyula; ára 40 kr. Az utolsó órában, elbeszélés Spielhagen-től, németből fordította Halasi Aladár; ára 20 kr. Kisfaludy Sándor összes regéi, két kötetben (421 és 349 lap), ára a két kötetnek 90 kr., de ezek is egyenként szintén kaphatók 50—40 kr-ért.

Folyóiratok. A Századok, a történelmi társulat havi közlönyének áprilisi füzetében Karácsonyi János cikke Péter királyról és az ő-budai prépostsággal foglalkozik; Békei Remig az Anjou-korbéli székesegyházi iskoláink szervezetének ismertetését folytatja; Pauler Gyula és Kropf Lajos a Wesseleányi-összeesküvéshez közölnék adalékokat, stb. — A Természettudományi Közöny e havi füzetnek főbb cikkei «A madár és repülőgépek» (ábrákkal) Herman Ottótól; «Földi János emlékezete», Pasz-lavszky Józseftől; Biró Lajos levelei Új-Guineából. — A Magyar Nyelvőr utolsó füzetében Szilasi Mór a «hagyomány» szó eredetét nyomonza; Szarvas Gábor hagyatékából is közöl egy esomó német jó-vevényeszt, melyeket Melich János egészít ki. Sok érdekes nyelvészeti apróságok közöl ez a füzet is.

Első könyvem. Lampérth Géza tudatja előfizetőivel, hogy hús-vára hirdett költeményes köteté közébejött akadályok miatt csak néhány nap mulva fog megjelenni. A gyűjtőketek, ha a gyűjtés nem járt is eredményel, kéri a szerző, ha visszaküldének.

Előfizetés. Salamon Ödön «Kocsin és gyalog» című könyvére, mely Singer és Wolfner kiadásában jelenik meg, előfizetést hirdet. A könyv budapesti típusokkal foglalkozik, a kik közül a budapesti nő első sorban foglal helyet. Előfizetési ára egyszerű kötésben 1 frt, díszkötésben 2 frt; a pénz a szerző lakására (Salamon Ödön, Budapest, Orient-szálló) küldendő május hó 15 ig.

Megjutalmazott költemény. A Petőfi-társaság-nál a gr. Vigyázó-féle pályadíjért versenyző lírai költemények fölött ápril 27-ikén ítélték a bírálók. A jutalmat «A világ» című költeménynek adták ki. Szerzője Koroda Pál, a ki ugyanezen a pályázaton tavaly is nyert díjat. Megdicserétek a Pusztán, Dalok az elveszethez, Az üstökös, A téből, Vidám óra című műveket.

A Nemzeti Szalon, a képzőművészek és műpártolók egyesületének tavaszi kiállítása is megnyílt ápril 25-én. Másfélszáznál több festmény van a kiállításon, mely a művelt közönség számára művészi színvonalon és értékkel bíró műveket kínál megvásárlásra. A művészi célt és a gyakorlatias-ságot egyesítvén. Nevezetesebb alkotásokkal a műcsarnokba megy a művész, ide kisebb, vagy szerényebb műveit hozza. Ezuttal is több jónévi művészettel találkozunk s figyelemre méltó képekkel, a festészet minden fajtából, kivált pedig csendéleti tárgy a sok.

Vastagh György-től Láng Lajos sikerült képmását látjuk, Kubányi Lajos néhány jó ötletű dolgot küldött be, melyek közül a legsikerültebb a «Pönnakad megyei közigazgatás», egy uri vadásztársaság kétségteljesen az aispán és egy-két főszolgabíró, a mint szekerükkel úgy beleragadtak a vendégmarasztó kátyukba, hogy a négy ló is hiába iparkodik onnan kizökkenteni s most buzgó tótok dültek a szekér löseinek. Ferraris Arthur-tól érdekes keleti vázlatot látunk, Innocent Ferencz genre-képet állított ki, melynek alakja a nemzeti színház művésznője, Márkus Emilia, a mint virágokat fest. Kunffy Lajos «Mit mond az újság?» címmel genre-képet mutat be, a korcsmában tanácskozó paraszttal. Markó Ernő a «Nocturne» című érdekes tanulmányfejt, s a «Párisi mulató» című genre-kép kelt figyelmet. Az idegen nevé Peierle, Münchenből tartalmaz vázlatot küldött «Szomorú fűz» címmel. Egy hal-dokló parasztot, a ki utolsó nótáját huzatja a falu-végi cigányokkal. Heverde Ferencz a «Végtelenség»-et festi egyik vászánán, az isteni jelenéssel, bolygókkal és üstökösökkel és egy csillagászszal, a ki mindezt elképzeli. «Judas» című képe is komoly feladattal próbálkozik. Baditz Ottó, Balló Ede, Tölgyessy Arthur, Telegy Károly, Kimmach László, Túry Gyula, Veres Zoltán, Kiss György egy kis szobrálval, Brodszky, Molnár József, Spányi Béla, Szobonya Mihály, Vajda Zsigmond, Pállya Czelesztin, Vastagh Géza (állatképek), ifjabb Vastagh György-től egy szoborcsopoztat, Kézdí-Kovács László több tájképe, Rubovics Márk apró életképei, Hrabecz Nándor tájképei, Veres Zoltán, Bruck Hermin, Hoffman Ilona, Német Berzsi, Telegdy László, Lengyel Irma, Györök Leó, Fodor Róza, Fodor Adolfin, Hangyász Ferencz, Konek Ida, Zilzer Antal, Strobl Zsófia, Rudnai-Nikolics Ilona, Szalay Károly, gr. Wickenburg István, Endrey Sándor, Kocsi-Horváth Ilona, Erdőssy Béla, Gebauer Gizella, Maszák Hugóné, Oskó Lajos, Kárpáthy Rezső (tengeri képek), Kende István, Gerhard Aloj-zia, Krassay Ferencz, Morschek Endre bő választást nyujtanak a művásárlóknak.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Kisfaludy-társaság ápril 28-ikán tartotta havi ülését nagy közönség jelenlétében, Gyulai Pál elnöklete alatt.

Beöthy Zsolt főtitkár, a ki afrikai utjából meg-erősödvé tért vissza, bejelentette, hogy a társaság alapítóinak száma nyolcezerre gyarapodott. Tanárky Julia, György Aladár, Hajdu László, dr. Kovács Aladár, dr. Vizecker Antal, Zseny József, csong-rádi Forgó István és Tóth György, mindannyian száz-száz forinttal léptek az alapító tagok sorába. Kozma Andor «Tavaszi szellő» ezímen egy szép költeményt olvasta fel, a melyet a közönség tap-sakkal fogadott. Czöbél Minka több sikerült versét Vargha Gyula olvasta fel, mire Kozma Andor be-mutatta Solomos Dénes új görög költőnek egy 1821-ben, a görög szabadságharc idején készült «Himnusz a szabadsághoz» című költeményét Pecz Vilmos tanár fordításában. Végül dr. Vitéz Béla vendég a népköltés gyűjtés új módszeréről értekezett. A Kisfaludy-társaság tradíciói szerint nem-csak szövegeket, hanem dallamokat is gyűjtött vagy gyűjtett; ezért köszönetet mondott Wlassics miniszternek, a ki a néprajzi társaság számára egy foaográf beszerzését s így neki dallamok gyűjtését lehetővé tette. Be is mutatott néhány fonogramot a «Telefon Hirmondó» főlvetélei közül s egy sorozatát saját dallam-gyűjtéseinek, a halálra tüzöl-

tatott leányról szóló ballada remekdallamváltozatait, a melyeket a legelső magyar daloknak tart. Fel-olvasását érdeklődéssel hallgatták. A felolvasó ülés után a tagok zárt ülésre gyűltek össze.

A hírlapírók nyugdíjintézetének közgyűlésén, ápr. 25-ikén, Falk Miksa elnökölt. Az évi jelentés örövendetesen hangzott; a vagyon egy esztendő alatt 51,135 frttal emelkedett; nyugdíj terhe az intézet-nek még csak 4320 frt volt. Szívesen tudomásul vették a jelentést, s köszönetet nyilváníttak az adakozóknak, kik számosan vannak. Elnökké újra megválasztották Falk Miksát, alelnökké Hegedüs Sándort, második alelnökké Heltai Ferenczet. A közgyűlésen csak rövid vita volt egy indítvány körül, melyet vissza is vontak, a beszédek a gyűlés utáni lakomára maradtak, mely vidáman és elmés felkészöntők közt folyt le. Több felkészöntőben az elnököt Falkot éltették, majd Hegedüs Sándor al-enököt, s az intézet többi buzgó tagjait, stb.

MI UJSÁG?

* Lapunk szerkesztője, Nagy Miklós egészsége helyreállítása végett pár heti szabad-ságidőt vett. Ez idő alatt a lappal összefüggő személyes ügyeket lapunk főmunkatársa, Kazár Emil intézi el.

A pozsonyi ünnepélyek. Május 16-ikán leplezik le Pozsonyban Mária Terézia szobrát nagy ünne-pélylyel. A király is jelen lesz a királyi család több tagjával. Ő felsége Frigyes főherceg palotájában száll meg. Este a színházban díszelőadást rendez-nek élőképekkel. Az ünnepélyekre már nagyban készülnek.

A szobor körül az isteni tiszteletet a bibornok-prímás végzi, és a várhegyről 202 ágyulós fogja jelezni azt a pillanatot, a mikor a szoborról lehull a takaró. A bandérium vezetésére Pálffy Miklós herceg vállalkozott, egyes leszármazottja annak a Pálffynak, a ki Mária Terézia udvarában szerepet játszott. A meghívott vendégek közt már mind a három közös miniszter is bejelentette eljövését és csaknem valamennyi törvényhatóság elküldi képviselőit. A lakosság körében nagy érdeklődéssel várják a városi színházban tartandó három jótékony ünnepi előadást. Az első ily előadáson a király is meg fog jelenni. A bemutatásra kerülő élőképek-ben, a melyek Pozsony város történetét fogják ábrázolni, vagy 300 személy egy részét, főurak, katonatisztek és a pozsonyi előkelő polgárság köréből. A bécsi udvari színház és a budapesti operá-ház erre az alkalomra már el is küldötté a szüksé-ges jelmezeket.

A királyné Svájcban. A királyné, ki hetek óta Territetben időzött, ápril 27-ikén Genf-be érkezett. Az idő gyönyörű. A királyné a gőzhajón jöke-dvüen beszélgetett környezetével. A felségsen asszonyt, ki az utasok közt járt-kelt, a földéleten senki sem háborgatta. A királyné a «Bean rivage» szállóban szállt meg és egy hetet szándékozik itt tölteni.

Schlauch bibornok jubileuma. Schlauch nagy-vári bibornok-püspök pappá szentelésének ötven-éves jubileuma alkalmából százezer forint adományt tett egyházi és iskolai célokra, ezenkívül 9000 frtot adott Nagy-Várad város jótékony és közintézetei-nek. A május 2-iki jubileumra a város polgársága nagy szeretettel készül.

A budapesti újságírók egyesülete is fölirotat in-tézet az ünnepelő fópaphoz, régi pergamen okiratok formájában, gót betűkkel, aranyos iniczálával, függő pecséttel. A szövegbe is a magyar nyelv ódon zamatait vegyítette. Ezt egy küldöttség nyujtja át Nagy-Váradon.

A küldöttségek tisztelgése már ápril 29-én meg-kezdődött. Ekkor a városbeli különböző küldöttsé-gek fejezték ki tiszteletüket, az evangélikus egyház, az izraeliták kongresszusa és orthodox hitközségei, a Szigligeti-kör, a gazda kör, az izr. zsidó nőegylet. A bibornok püspök minden küldöttségnek külön választott, ékes szavakban fejezvéen ki, hogy kötele-ségei teljesítésében mindig szeme előtt lebegett, hogy embertársainak valláskülönbőség nélkül használhasson.

Egyetemi tanárok. A király dr. Kršnjavi Izidor nyug. osztályfőnököt, a zágárai egyetem bölcsészeti karához a mű-és kulturtörténelm tanészéke ren-des nyilvános tanárá, dr. Manovicz Milivojt, az általános jogtörténetnek és magyar-horvát magán-jognak a zágárai tudomány-egyetem jog-és állam-tudományi karán működő rendkívüli nyilvános taná-rát, ugyanoda a nevezett tantárgyak nyilvános rendes tanárává kinevezte.



TAVASZI SÉTA-RUHA.

Gr. Zichy Jenő újabb keleti utazása. A köz-oktatásügyi miniszter levélben és a hivatalos lap utján köszönetét és elismerését nyilváníttotta gróf Zichy Jenő országgyűlési képviselőnek, ki a magyar nemzet ősi származásának kutatása czéljából már két ízben tett kaukázusi és közép-ázsiai utazását a jövő évben ismételni szándékozik, és annak tudománys előkészítése végett kisméretű kísérőinek, dr. Posta Bélának, a nemzeti muzeum régiség-tára őrének és dr. Jankó János segédörnek, a néprajzi osztály vezetőjének, egyenként 2000 frtot adomá-nyozott, oly czéllal, hogy Oroszország archeológiai és etnográfiai gyűjteményeit tanulmányozhassák. Gróf Zichy Jenő kötelezte magát, hogy a saját költségére elvállalt utazás eredményét, a gyűjtendő összeas archeológiai és néprajzi anyagot a nemzeti muzeumnak fogja ajándékozni.

Az eskü-téri hid. A fővárosban legközelebb megkezdendő legnagyobb monumentális építkezés a Duna új hídja lesz, mely a testvér várost az eskü-térnél és a Rudas-fürdő fölött köti össze, egyenes vonalban a belvároson keresztül meghosszabbított Kossuth-utca irányában. A pesti hídfőhöz szük-séges terület és a Kossuth-utca meghosszabbítása végett május elején megkezdik a tömeges rombolá-sokat a belvárosban. A kereskedelmi miniszterium-ban pár nap előtt hagyták helybe a tervek részle-teit, s elhatározták, hogy az építési munkálatokra és a vasneműek szállítására mielőbb kihirdetik a pályázatot. Az alaposas munkálatait még a nyáron megkezdik, s azt hiszik, hogy a híd 1898 végére, vagy 1899 elejére elkészülhet. Egyetlen ívből fog állani, vas szerkezettel. A költségek ötfélmilliót tesznek.

A műcsarnokból ellopott szobor. A képtárak és gyűjtemények úgy látszik nagyon magokra vonták a veszedelmes érdeklődést, s a mult héten a képző-

művészeti társulat városligeti műcsarnokából is elloptak egy kisebb szobrot, bizonyára az egyet-len szoborművét a kiállításnak, mely gyors értéke-sítésre alkalmas volt. Vincotte Thomas belga szob-rász műve ez, mely egy Medusa-főt ábrázol Gyönyörű darab elefántcsontból van faragva, a fején pedig Medusának kígyókká vált hajfürtjei vert ezüstből. A lajstrom szerint ezer forint az értéke. Nincs fél-méter magas s így könnyen el lehetett rejtteni köpeny alatt. A lopást ápril 27-ikén délután tudták meg, mikor egy hordár levelet hozott a titkári hivatal-nak, a levélben pedig egy 60 forintos zálogcédula volt, a mely összeget egy elefántcsontból és ezüst-ből való szoborra adta kölcsön egy magánzálogház. A tolvaj azonnal zálogba tette a szobrot, a róla szóló zálogcédulat pedig elküldte illetékes helyére; a szobor helyén pedig egy czédulat találtak, tintá-val írva: «Ápril 28-ig nem látható.» Ebben a tolvaj-nak csakugyan igaz is volt, mert a kiváltott szobrot ápril 28-ikán ismét látni lehetett. A lopás a déli órák alatt történhetett, mikor kevés volt a látogató. A hordár, ki a zálogcédulat hozta, és a zálogház tulajdonosa szöke fiatal embernek mond-ják azt, a ki velök érintkezett. A rendőrség e le-írás után nyomozza a tolvajt.

A régi Pest pusztulása. Május elején kezdik meg a főváros legrégebb részének, a belváros kellő közepének lebontását, hogy egész a Dunáig meg-hosszabbítsák a Kossuth-utcat és szabadabb tegyék az építendő új hidhoz a följárathoz szükséges terü-letet. A lebontandó házak közt alig van egy pár újabb, csaknem valamennyi még a nagy árvíz előtti és utáni kis emeletes házak. A kuria palotája már hónapok előtt eltűnt, most lebontják: a Sebestyén-ter és Sebestyén-utca sarkán levő házat, a Ferenc-ziek-tere és Kigyó-utca sarkán levő épületet, a Róza-tér és Duna-utca, a Lipót-utca és Kalap-

MATTONI-FÉLE ERZSÉBET SÓSFÜRDŐ BUDAPEST-KELLENFÖLD

Idény május 1-től szept. végéig.

Keserű források. Ivó és fürdőgyógymód.

A gyógyhely fürdői, esetleg ivóforrása kitűnő eredményel alkalmazhatók: 1. Bármind okok folytán keletkezett lobos izmádmányoknál. 2. Női bajoknál, különösen metritis chronicaknál; méh körül és hasháryalot után visszatartott izmádmányoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülönben daganatok által előidéztet izgatottsági tünetekkel; hurutos állapotok és tisztulási zavarról stb. 3. Az alhasi szervek bántalmánál: máj-bajok, szokványos székrekedés, stb. Zsirkórnál. 5. Kőszélynél, stb.

FÜRDŐ-ORVOS: DR. BRUCK JAKAB, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja.

Egészséges fekvés, fél órányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márványfürdők, különféle ruhanykészségekkel. — Rendes társasági-közlékedés.

A kocsi állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.

A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosításul szívesen szolgál

Mattoni és Wille Budapest.

7125

Levélbélyeg-kereskedés

PRÜCKLER J. C.

Buda pesten, IV., Régi posta-u. 5

Alapítástól 1876. 7121

Veszek! Eladok! Cserélek!



BYROLIN... Magyarországra és Ausztriára forrást: 7192

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész Budapest, Király-utca 12.

7125

Legjobb és legfirnevesebb pipere hölgyor: a La VELOUTINE Különleges Rizpor BISMUTTAL VEGETIVE CH. FAY, ILLATSZERÉSZ. PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

Buziás első rangú gyógyfürdő. Fürdőidény: május 15-től október 1-ig. Világhírű lápfürdők és aczélforrások

hasonló a Spaa, Pyrmont, Schwalbach és pyzarvathi aczélforrásokkal, kitűnő meleg és hideg vasaczélfürdővel, moor- és ásványfürdőkkel, tilkór-fürdővel és uszodával. Hidegvíz-gyógyintézet és massage. 7194

IVÓKURA

kitűnő eredménnyel vérszegénység, idült gyomor- és bélhurut, homok- és vesebaj, méh- és hüvelyhurut, vérzési rendellenességeknél, magtalanság, idegbetegség, bujások, csúsz, közsényi és fejfájásoknál stb. Buziás gyógyfürdő vasuti állomás: Temesvár út. — Társasokos az állománál. Alami hivatalnoknak kedvezmény. Pazar villamos villátás a 80 helyűi évszázados parkban. Fürdői-zenekar. Előbrennő konyha és kávéházi italok. A fürdőn állandó hírneves nóggyász van. Méréseket árak. Ismereteseik kívánatra ingyen és készenlése szolgál. Fürdőigazgatóság BUZIÁSON, a hova a szobamegrendelések küldetni kéretnek.

Szépség és egészség.

Korunk főnyalvája az idegesség és vértelenség, melyből számtalan hór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a vasas chinabor... Ezrek mennek Carisbadba hogy rossz gyomruk kireparálják és újra jól émozeszenek... PEPIN-BOR használatát által, mely az ételt megemésztési segítő és a gyomrot rövid időn ököletesen helyreállítja... ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerész Aradon.

Kapható Budapesten: 7152 Török József gygysz. urnál és minden magyarors. gygyszertárban.

Gleichenberg gyógyhely. Stiriában.

Gyógyeszközök: Alkali-muriatikus források: Constantin- és Emmaforrás. Alkali-muriatikus só-vasas gygysz: Johannes-kút. Tiszta só-vasas forrás: Klausenforrás. Savó, tej, kefir. Ásvány-források: külön fülkékben. Fenyőtölével-gőzök belégzése. Lélegző-készülék, légkamrák. Edes ásványvíz és habzó források; fenyő-tölével és aczélfürdők. Nagy vizgyógyító intézet. Újuló stánnyok. Enyhe, nedvesmeleg, pormentes, szélcsendes levegő; erdős dombvidék. Tengerfőlötti magasság 900 méter. 7181

Idény május 1-től októberig. Értésítéseket és prospektusokat ingyen nyújt, és lakásmegrendeléseket elfogad a fürdőigazgatóság (Gleichenbergben).

Már régi idő óta a nyírfa leve mindenütt mint szegítő szer használatban van és a modern vegyészett hatalmas haladása és az ebből származó számtalan ermetlenes készítmények sem voltak képesek a bevált nyírfaforradéket elnyomni; a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyújtott szegítőszerről van szó. 6889

Dr. Lengiel Frigyes-féle nyírfaolaj, ajánlva Dr. med. Raspi tanár által a bécsi egyetemen prorektor és Pyschnob tanár által Londonban kizárólag tiszt nyírfaolajból áll, mely csak egy sajt, 30 év óta gyakorlati vegyi lasankint lenyújt és ez által az alsó tisztított p r fiatal szinben és nedességben jó napvilágra, megszűnt mindenem kiütést, nyári sepeket, vörös foltokat, a híműbelyeget lassankint teljesen és az arzobornek üde egészséges szint kölcsönöz. Egy kornó ára használati utasítással együtt frt 1.50. — Figyeljünk e névre Dr. Lengiel Frigyes. Főraktár Budapesten: Török József gygyszertárban király-utca 12. szám.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely. BUDAPEST. A Szt.-Margitszigeti 43.7° C. hővíz kitűnő eredménnyel használtatott a következő kóralakok ellen: közsény, csúsz, zsákák, idült kútegek, máj-, gyomor-, bélbántalmak, hólyaghurut, női bántalmak, szarv-gőg, tüdőhurut, és idegbántalmak. Massage és villamos fürdő. Tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási terem, posta, telefon, távirdó, gygyszertár és elismert jó konyha. Rendelő főorvos dr. Baner Antal főhercegi udvari orvos. Naponta katoná- és cigányzóna. Hajókölcsökdés félóránként.

Fürdőidény tartalma: május 1-től szeptember 30-ig. A szobáknál szept. hóban 30% engedmény. Arszabály kívánatra hérmente küldetik. A Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő-felgyelőség Budapesten. 7139

A már 40 év óta dicséretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett dr. SPITZER-féle arcztisztító kenőcs dr. SPITZER-féle bőrszépítő szappan. Egy nagy tégely arzenekes ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr. Utánasoktól óvakodjunk! Csak Krajcsovic által Vukovaron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajcsovic a készítő arzenkére látható. Budapest, Király-utca 12. sz. Török J. gygyszertára.

FÉLIX-FÜRDŐ Nagyváron mellett.

Kényelmes közlékedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin 3/4 órai távolságban. Május-ang. hónapokban naponta 10, vasárnap- és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváradra. Vasuti állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van. Telefon összekötés Nagyváradal. 7178

LOHSE-féle JILION-RIZPOR

rendkívül finom, bársonyszerűbb, tömöttebb és takarékosabb valamennyi Poudre de riz és zaisos rizspornál, a bőrhöz kitűnően s láthatlanul tapad. Ugy nappalra mint este. Fehér és rózsaszinben szökek számára, sárga (rachel) barnák számára; doboza 2 frt. 7069

Vételnél mindenkor a teljes czégre kell ügyelni: GUSTAV LOHSE BERLIN, 45. Jägerstrasse 46. kir. udvari illatszerész.

Kapható Ausztria-Magyarország valamennyi előbbkelő gygyszertára és illatszerészetben.

A magyar királyi államvasutak folyó évi NYÁRI MENETRENDJE.

A magy. kir. államvasutakon 1897. évi május hó 1-jén életbe lépő menetrend a jelenleg érvényben levőtől lényegesenbena következőkben tér el: A Budapest—brücki vonalon. A gyorsvonatoknak menettartama Budapest és Bécs között, részint a menetsebességnek fokozása, részint pedig a kisebb forgalmu állomásokon a tartózkodásoknak megszüntetése által, 10—25 perccel megrövidíteték. Ebből kifolyólag a Bécsből, illetve Brückről Budapest keleti p. u.-ba d. u. 1 óra 25 perccel érkező gyorsvonatnál Tata-Tóvároson, Kímlén és Pándorlon; végül az új menetrend szerint Budapest keleti pályaudvarból reggel 8 óra 50 perccel induló, és ide Bécsből este 7 óra 15 perccel érkező gyorsvonatnál Kímlén a megállás megszüntetettik. Ellenben az előzőr említett két gyorsvonat Bieske állomáson 1—4 perccel rendszeren megállítaták. Budapest Sopron felé nem mint eddig a budapest-bécsi, hanem a Budapest keleti p. u.-ból d. u. 1 óra 45 perccel induló gráci gyorsvonat fogja Győrölit a csatlakozást közvetlenül.

A nyaralók és kirándulók igényeinek kielégítése czéljából, május 15-től szeptember 15-éig Budapest keleti p. u.-ról d. u. 12 óra 15 perccel Bieskére és onnét d. u. 2 óra 32 perccel vissza Budapestre naponta, minden ünnepe és vasárnap pedig Budapest keleti p. u.-ról reggel 8 óra 40 perccel Bieskére és onnan este 8 óra 14 perccel vissza Budapestre helyi személyvonat indították, ezen utóbbi vonatnak közlekedése tartamára, a budapest-bécsi nappali személyvonatnál Budapest keleti p. u. és Bieske között ünnepe és vasárnapokon a szomszédos forgalmu menetjegyek használata kizáratik. Továbbá június 1-étől szeptember 15-ig Budapest keleti p. u.-ról naponta este 7 óra 15 perccel Bieskére és onnan este 6 óra 37 perccel, meg este 9 óra 35 perccel Budapestre helyi személyvonatok helyeztetnek forgalomba. Ugyancsak június 1-től szeptember 15-ig Budapest keleti p. u.-ról d. u. 11 óra 25 perccel egy vegyesvonat indították Budapest-Kelenföldig. Végül Budáors megállóhelyen a múlt évben megállott vonatok a nyári évad alatt ismét megállítatának.

A Budapest—esztergomi, almás-füzítő-esztergomi és buda-esztergomi kiterő-6-budai vonalon. Almás-Füzítőről Budapest nyugati pályaudvarba és viszont Kenyérmezőn át közvetlen összeköttetés létesítése czéljából Almás-Füzítőről az új menetrend szerint reggel 6 óra 24 perccel Esztergomba induló vegyesvonathoz Kenyérmezőn csatlakozólag, Esztergomból Budapestig egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, a mely Esztergomból reggel 8 óra 2 perccel. Kenyérmezőről reggel 8 óra 17 perccel fog indulni és Ó-Budáról d. e. 9 óra 34 perccel, Budapest nyugati p. u.-ba pedig d. e. 10 óra 25 perccel fog érkezni. E vonat az Ó-Budáról d. e. 10 óra 4 perccel induló új személyvonat által közvetlen folytatást nyer Buda-esztergomi-kiterőre is. Az ellenkező irányban Budapest nyugati p. u.-ból és Buda esztergomi-kiterőről jelenleg d. u. 2 óra 35 perccel Esztergomba induló személyvonathoz szintén Kenyérmezőn csatlakozólag Esztergomból Almás-füzítőre egy új vegyesvonat rendszeresítettik. Ezen vonat Esztergomból d. u. 4 óra 40 perccel, Kenyérmezőről d. u. 4 óra 37 perccel indul és Almás-füzítőre este 7 órakor érkezik. Ezen vonatnak forgalomba helyezése folytán az Esztergomból jelenleg d. u. 1 óra 40 perccel Budapest nyugati p. u.-ba és Ó-Budáról jelenleg d. u. 4 óra 1 perccel Buda-esztergomi-kiterőre induló vegyesvonatok forgalmu kívül helyeztetnek; az Esztergomból d. u. 2 óra 46 perccel Almás-füzítőre induló tehervonatnál pedig a személyszállítás megszüntetetik. — A kiránduló közönség részére május 15-től szeptember 15-ig ünnep és vasárnapokon Budapest nyugati p. u. és Dorog között mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, a mely vonatokhoz csatlakozólag Buda-Caszár-fürdő-kiterőre és Ó-Budáról fog indulni és Doroga d. u. 3 óra 30 perccel fog érkezni; Dorogról pedig este 6 óra 10 perccel indul és Ó-Budára este 7 óra 36 perccel, Buda-esztergomi-kiterőre este 8 óra 19 perccel, Budapest nyugati p. u.-ba pedig este 8 óra 15 perccel érkezik. Végül az összes személyszállító vonatok Pilis-Csaba-árköz megállóhelyen meg fognak állni.

A győr-fehringi vonalon. Győr-Szabadhegy állomása a gyorsvonatok kivételével a többi személyszállító vonat feltételeesen meg fognak állni. A székesfehérvár-kis-czelli vonalon a helyi érdekű és különösen Pétfürdő forgalmánál jobb kielégítése érdekében a múlt nyáron ünnepe és vasárnapokon, valamint esztőtörtökön Veszprémből-Székesfehérvárra közlekedett személyszállító tehervonat, a f. évi nyári évad alatt ugyanazon napokon Veszprém városból este 6 óra 56 perccel indul és Székesfehérvárra éjjel 10 óra 9 perccel érkezik.

A győr-veszprém-új-dombovári és veszprém-veszprém-városi vonalonok Győr és Veszprém között mindkét irányban egy-egy helyi vegyesvonat helyeztetik forgalomba. E vonat Győről reggel 4 óra 20 perccel indul és Veszprémbe d. e. 8 óra 49 perccel érkezik és onnan folytatódva Veszprém városba tovább indul, a hova d. e. 9 óra 9 perccel érkezik; az ellenkező irányban pedig Kis-Czelle és Veszprém város feleli csatlakozással Veszprémből d. u. 4 óra 43 perccel indul és Győrbe este 9 óra 45 perccel érkezik. Ellenben a jelenleg Veszprémből reggel 4 óra 3 perccel Győrbe induló és onnan Veszprémbe éjjel 10 óra 6 perccel érkező vegyesvonat a veszprém-bakony-szi-liszlói vonalrészen megszüntetettik.

A kis-czelle-bóla—csáktornyai—ikk—tapolcazi és túrje—balaton-szi-györgyi vonalon a múlt nyáron Kis-Czelle és Zala-Egerszeg között mindkét irányban közlekedett és Kis-Czellen a gyorsvonathoz Budapest felé, illetve felől csatlakozó személyvonat ismét forgalomba helyeztetik; e vonat Zala-Egerszegről reggel 6 óra 30 perccel indul és Kis-Czelle d. e. 9 óra 36 perccel érkezik, Kis-Czelle pedig este 6 óra 10 perccel indul és Zala-Egerszegré éjjel 9 óra 18 perccel érkezik. E vonatokhoz Ukkon Tapoleza felől és felé, Túrjén pedig Balaton-Szi-György felől, illetve felé, a jelenlegi vonatok menetrendjének némi megváltoztatásával a csatlakozások ismét létesítve vannak.

A Budapest—galantha—marcheggi és galantha—zsolnai vonalon. A Bécsből jelenleg éjjel 1 óra 15 perccel Budapest nyugati p. u.-ba érkező keleti expresszvonat az új menetrend szerint máj 11 óra 50 perccel fog érkezni. Budapest és Bécs között a múlt nyáron forgalomban volt s csupán I-50 osztályu utasokat szállított luxusvonatok ismét forgalomba helyeztetnek és külön pótdíj fizetése nélkül lesznek igénybe vehetők. Az egyik vonat Budapest nyugati p. u.-ból d. u. 3 óra 40 perccel fog indulni és Bécsbe csatlakozólag a Karlsbad felé induló gyorsvonathoz, este 9 óra 45 perccel érkezik. Az ellenvonat Bécsből pedig 6 óra 45 perccel indították és Stadlau állomáson a Karlsbad felől érkező gyorsvonattal csatlakozásban Budapest nyugati p. u.-ba éjjel 10 óra 50 perccel érkezik.

A Budapest nyugati p. u.-ból jelenleg d. e. 8 órakor Bécsbe és onnan az új menetrend szerint este 8 óra 50 perccel Budapest ny. p. u.-ba érkező gyorsvonat Párkány-Nánán nem állítatik meg, s ezen állomásnak, valamint a csatlakozó vonal személyforgalmának közvetítése a Budapest ny. p. u. és Zsolna közötti gyorsvonatok fognak szolgálni. A Zsolnáról Budapest nyugati p. u.-ba közlekedő gyorsvonat Forméz állomásán feltelesen megállítatik. A zsolnai helyi forgalomnak emelése, valamint Zsolnán a Berlin felé és felől közvetlen csatlakozás létesítése érdekében Budapest és Zsolna között a múlt év nyarán közlekedett személyvonatok ez ideá is forgalomba helyeztetnek. Ezen vonatnál az indolás Budapest ny. p. u.-ból éjjel 10 óra 45 perccel, az érkezés Zsolnára d. e. 8 óra 44 perccel, Berline 8 óra 47 perccel lesz. Az ellenkező irányban pedig Berlinből d. e. 8 óra 25 perccel, Zsolnáról este 8 óra 41 perccel indulva, a vonat Budapest ny. p. u.-ba máisnap reggel 6 óra 55 perccel fog érkezni. Eme mindkét vonattal Budapest és Vác között a szomszédos forgalmu menetjegyeknek használata kizáratik, valamint Budapest és Vác között a Budapest—Zsolna irányu vonatnál bezárólag Váciig csak felszállás, az ellenkező irányú pedig bezárólag Vációl csak a leszállás lesz lehetséges. Ezen vonatnak forgalomba helyezése folytán a jelenleg Galantháról Szeredre éjjel 3 óra 15 perccel induló és Szeredről Galanthára éjjel 11 óra 15 perccel érkező vegyesvonat megszüntetetik. A jelenleg gyors-tehervonatnál a személyszállítás csak Budapest és Érsekújvár között tartatik fenn s az előbbinál, vagyis a Budapestről közlekedőnél Palota-Ujpesten csak a felszállás lesz lehetséges. A Budapest nyugati p. u.-ból Marchegg, illetve Bécsbe éjjel 9 óra 35 perccel induló és onnét Budapest ny. p. u.-ba reggel 7 óra 45 perccel érkező személyvonatoknál a szomszédos forgalmu menetjegyek használata Budapest és Érsekújvár között záratik ki azoknál pedig Marcheggől Budapestre közlekedő személyvonatnál bezárólag Vációl Budapestig csak a leszállás, a Budapestről Marchegre közlekedőnél pedig berarólag Váciig csak a felszállás lesz lehetséges.

A Budapest nyugati p. u.-ból jelenleg d. u. 4 óra 25 perccel induló személyvonat csak este 7 óra 45 perccel fog indulni és Párkány-Nánára éjjel 10 óra 6 perccel fog érkezni. A helyi forgalomnak és a nyaraló közönség érdekében kielégítése czéljából május 1-étől szeptember 30-ig a következő helyi vonatok helyeztetnek forgalomba: Budapest és Érsekújvár között a Párkány-Nánán, Balassa-Gyarmat és Léva felől és felé csatlakozással bíró egy-egy személyvonat. Ezen vonat Budapest nyugati p. u.-ról reggel 5 óra 10 perccel fog indulni és Érsekújvárra d. e. 9 óra 23 perccel érkezik; Érsekújvárról pedig este 7 óra 25 perccel indul és Budapest nyugati p. u.-ba éjjel 11 óra 20 perccel érkezik. A múlt nyáron Bpestől Érsekújvárig forgalomba volt délutáni helyi gyorsvonat ez ideán mindhárom kocsiosztályalal csak Budapest és Párkány-Nána közötti helyzetik forgalomba és személyvonati jegyek váltása mellett lesz használható. — E vonat Budapest nyugati p. u.-ból d. u. 2 óra 20 perccel fog indulni és Párkány-Nánára d. u. 3 óra 50 perccel fog érkezni s ennek folytán a Budapest nyugati p. u.-ból jelenleg d. u. 2 órakor Bécsbe induló gyorsvonat Vác, Nagy-Maros és Párkány-Nánán csupán felszállás czéljából állították meg. Az ellenkező irányban forgalomba helyezett helyi személyvonat Párkány-Nánáról d. u. 3 óra 45 perccel indították és Budapestre este 8 óra 5 perccel érkezik. A Budapest nyugati p. u. és Zsolna között közlekedő éjjeli személyvonat mentesítése végett Budapest és Vác között egy-egy helyi személyvonat forgalomba helyeztetik, mely vonat Budapest nyugati p. u.-ról éjjel 11 óra 20 perccel fog indulni és Vácra éjjel 12 óra 20 perccel érkezik; Vációl pedig reggel 5 óra 20 perccel indul és Budapest nyugati p. u.-ba reggel 6 óra 20 perccel érkezik. Továbbá Palota-Ujpestről Budapestre a jelenlegi vonatokon kívül még reggel 4 óra 25 perccel és éjjel 10 óra 14 perccel, Budapestről Palota-Ujpestre pedig este 9 óra 25 perccel helyi személyvonatok indítottak. Május 15-től kezdve ünnepe- és vasárnapokon forgalomba helyeztetik: Budapest és Nagy-Maros között mindkét irányban három-három vonat, amely vonatok Budapestről d. e. 8 óra 40 perccel, u. 12 óra 55 perccel és este 6 órakor indulnak és vissza Budapestre d. u. 12 óra 30 perccel, d. u. 5 óra 30 perccel és éjjel 12 óra 5 perccel érkeznek. Budapest és Vác között mindkét irányban egy-egy vonat, amely Budapestről

este 8 óra 5 perccel indul és ide éjjel 10 óra 30 perccel visszérkezik. Budapest és Palota-Ujpest között mindkét irányban egy-egy helyi vonat, a mely Budapestről d. u. 5 órakor indul és Palota-Ujpestről Budapestre d. u. 4 óra 45 perccel érkezik. Továbbá június 1-től Budapest és Nagy-Maros között mindkét irányban naponta egy-egy helyi személyvonat, mely vonat Budapestről este 6 óra 30 perccel fog indulni és Nagy-Marosra este 7 óra 34 perccel érkezik; Nagy-Marosról pedig reggel 6 óra 15 perccel indították és Budapestre reggel 8 óra 10 perccel érkezik. A Párkány-Nánáról jelenleg reggel 5 óra 35 perccel s az ezzel csatlakozásban Léváról d. e. 8 óra 32 perccel induló és Garam-Berzenczére d. e. 11 óra 38 perccel érkező vegyesvonat helyett egy új személyvonat helyeztetik forgalomba. E vonat Párkány-Nánáról reggel 5 óra 25 perccel indul és Garam-Berzenczére d. e. 10 óra 49 perccel érkezik, ahol Zólyom, illetve Budapest felé csatlakozást talál. A Párkány-Nánáról Privigye-Bajmőzsi vonalon a jelenleg Tót-Megyerről Privigye-Bajmőzsi d. e. 11 óra 45 perccel érkező vegyesvonat helyett személyvonatnak oda már d. e. 9 óra 37 perccel fog érkezni; — a jelenleg Privigye-Bajmőzsről d. e. 2 óra 45 perccel Tót-Megyere induló vegyesvonat pedig szintén személyvonatnak csak d. u. 4 óra 45 perccel indították és Tót-Megyere éjjel 10 óra 44 perccel érkezik. Továbbá a Privigye-Bajmőzsi jelenleg d. e. 10 óra 20 perccel induló személyvonat csak d. u. 12 óra 5 perccel indították és Tót-Megyere este 6 óra 47 perccel érkezik. Végül a jelenleg Nyírtról d. u. 4 óra 40 perccel Tót-Megyere induló vegyesvonatnak egyidejű megszüntetése mellett egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, amely Nyírtról d. u. 4 óra 49 perccel indították és Tót-Megyere d. u. 3 óra 23 perccel érkezik. A pozsony-galgóczy-lipótvári és szered-nagyszombati vonalon. A Bécs és Zsolna közötti éjjeli összeköttetés helyreállítása czéljából Pozsonyból éjjel 1 ó 40 p.-kor egy vegyesvonat indították, mely Galgócz-Lipótvárra reggel 4 ó 43 p.-kor érkezik és ott csatlakozik az új személyvonathoz Zsolna felé. A jelenleg Nagy-Szombathól éjjel 10 órakor induló vegyesvonat az új menetrend szerint éjjel 1 órakor fog indulni és Szeredre 1 óra 32 perccel érkezik, ahol a Zsolna felől érkező új éjjeli személyvonathoz Budapest felé való csatlakozást talál. Végül Szeredről—Nagy-Szombath, Szereden a Zsolna felől induló vonat, Nagy-Szombathban pedig a személyvonathoz Galgócz-Lipótvár felé való csatlakozásban egy tehervonat személyszállítással rendeztetik, mely Szeredről este 6 óra 50 perccel indul és Nagy-Szombathra este 7 óra 40 perccel érkezik. A Budapest—hatvan—ruttkai vonalon: Budapest és Hatvan között május 15-étől szeptember 15-éig Hatvanból reggel 6 óra 58 perccel, meg este 8 óra 15 perccel induló és Budapestre d. e. 8 óra 50 perccel, illetve éjjel 10 óra 30 perccel érkező helyi személyvonat naponta; Budapestről ünnepe és vasárnapokon egy helyi személyvonat reggel 7 óra 25 perccel fog indulni és Hatvanba d. e. 9 óra 31 perccel érkezik. Ennek folytán azon napokon és időtartamra a Kassa felé menő vonattal a Budapest—turai vonalrészen Aszód állomás kivételével, az utasok leszállása nem engedtetik meg. Végül a jelenleg Hatvanból d. u. 3 óra 30 perccel Budapestre induló személyvonat csak Gödöllőhöz kiindulólag tartatik forgalomban, Budapest és Gödöllő között pedig naponta közlekedéssel egy új helyi személyvonat helyeztetik forgalomba, a mely Budapestről d. u. 1 óra 30 perccel indul és Gödöllőre d. u. 2 óra 40 perccel érkezik. Az aszód—balassa-gyarmat—jósonezi vonalon, a jelenleg Aszódról d. e. 11 óra 15 perccel Losoncra induló személyvonat már a Budapest és Hatvan felől berkező személyvonatok után d. e. 9 óra 25 perccel indították és a jelenlegi csatlakozásoknak ugy Balassa-Gyarmaton, mint Losoncra való fenntartása mellett, u. d. 4 óra 33 perccel érkezik. A zólyom—zólyom-brezói vonalon ünnepe- és vasárnapokon Zólyom-Brezórol este 9 óra 1 perccel egy személyszállító tehervonat indították Besztercebányára, a hova ezen vonat éjjel 11 óra 5 perccel érkezik. A Budapest—miskolczi—lawoczei és miskolczi—kassai vonalon. A Tátrafürdőkre utazó közönség részére a múlt évben Budapestről Kassán át Poprád-Felkáiig és viszont forgalomban volt éjjeli közvetlen gyorsvonat ez ideán is június 15-étől szeptember 15-ig fog forgalomba helyeztetni. Ezen vonat Budapest k. p. u.-ról éjjel 10 óra 40 perccel indul és Kassára reggel 4 óra 30 perccel, Poprád-Felkára reggel 7 óra 30 perccel érkezik, Poprád-Felkáról pedig éjjel 10 órakor, Kassáról éjjel 12 óra 35 perccel indul és Budapest k. p. u.-ba reggel 6 óra 55 perccel érkezik. A hatvan—miskolczi vonalrészen az összes gyorsvonatok csak Vámos-Győr, Kál-Kápolna és Füzes-Abony csatlakozási állomásokon állítatnak meg, kivéve az 1510. sz. gyorsvonatot, mely Emőd állomáson ezental is meg fog állni. A jelenleg Lawocznáról d. e. 10 óra 35 perccel Budapestre induló és inuen Lawocznára este 6 óra 50 perccel érkező gyorsvonatok forgalmu munkács és Lawocze között megszüntetettik, ellenben Munkács és Volócz között hetenkint kétszer, a munkácsi helyvisások napján, hetén és pénteken mindkét irányban egy-egy vegyesvonat helyeztetik forgalomba. E vonat Volóczról reggel 6 óra 6 perccel indították és Munkácsra d. e. 8 óra 20 perccel érkezik, Munkácsról pedig este 7 óra 50 perccel indul és Volóczra éjjel 10 óra 33 perccel érkezik. Végül a fürdővánd tartamára, vagyis június 1-étől szeptember 15-éig Munkács és Szalyva—Hársfalva között mindkét irányban egy-egy tehervonat személyszállítással fog közlekedni, mely Munkácsról reggel 6 óra 55 perccel indul és Szalyva-Hársfalvára d. e. 9 óra 40 perccel érkezik; Szalyva-Hársfalváról pedig d. u. 5 órakor indították és Munkácsra este 6 óra 52 perccel érkezik. A miskolczi—féléki és bánréve—jósinaai vonalon:

Budapestről Dobosinára az éjjeli összeköttetés helyreállítása czéljából egy új személyvonat helyzetik forgalomba, a mely Miskolcra 3 óra 30 perczkor, Bányavéről reggel 5 óra 21 perczkor fog indulni, Dobosinára d. e. 9 óra 13 perczkor fog érkezni.

A budapesti-kolozsvár-predeáli vonalon: A jelenleg Aradon át Budapest k. p. u. és Tóvis között mindkét irányban közlekedő gyorsvonat folytatást Tóvis és Predeál között is kiterjesztetik, s Predealon ismét közvetlenül csatlakozik a román vasut gyorsvonatához Bucarest felé, illetve felől. E vonat Budapest és Brassó között I. és II. osztályu, Brassó és Predeál, illetve Bukarest között csak I. osztályu kocsikkal fog közlekedni. Ezen vonat Budapest k. p. u.-ról d. u. 4 óra 35 perczkor, Tóvisről éjjel 11 óra 55 perczkor indul és Predeálra másnap reggel 6 óra 29 perczkor, Bukarestbe d. e. 11 óra 25 perczkor (keleutópai időben) érkezik; Bukarestből pedig d. u. 5 óra 30 perczkor (keleutópai időben) indul, és Tóvisre másnap éjjel 3 óra 18 perczkor, Budapest k. p. u.-ba d. u. 4 óra 10 perczkor érkezik. A Budapestről d. u. 4 óra 55 perczkor induló gyorsvonatnál Rákoston és Nagy-Káttán csak az utasok felszállása engedjék meg. A Budapest k. p. u.-ból Kolozsváron át Predeal felé este 9 óra 15 perczkor induló gyorsvonat Kolozs-Karán; Kolozsvárról Budapest felé reggel 5 óra 25 perczkor induló gyorsvonat pedig Jegenyén a furdó-vád tartama alatt feltétlenül megállítatik. A jelenleg Nagy-Várádrol d. u. 4 óra 22 perczkor Kolozsvárra induló vegyesvonat forgalma a csuca-kolozsvári vonalrészén megszüntetik, ellenben Bánffy-Hunyad és Kolozsvár között egy tehervonat naponta II. és III. oszt. személyszállítással rendezték be. E vonat Bánffy-Hunyadról d. u. 2 óra 1 perczkor inditatik és Kolozsvárra d. u. 5 óra 22 perczkor érkezik. Ennek folytán a Budapestről reggel 8 óra 30 perczkor Brassó felé közlekedő személyvonatnál a szomszédos forgalmu menetejéek használatá csak a nagyváradi—csuca és bánffy-hunyad—tóvisi vonalrészén nincsen megengedve. Agostonfalva és Brassó között minden pénteken és a brassói országos vásárokn napján egy tehervonat fog személyszállítással közlekedni, a mely Agostonfalváról éjjel 4 óra 26 perczkor indul és Brassóra reggel 7 óra 4 perczkor érkezik.

A hatvan—szolnoki vonalon egy új vegyesvonat helyzetik forgalomba, a mely hatvanból, Kassa felől csatlakozással reggel 4 óra 57 perczkor indul és Szolnokra d. e. 8 óra 15 perczkor érkezik. A Szolnokról jelenleg d. u. 4 óra 30 perczkor Hatvanba induló vegyesvonat az új menetrend szerint Szolnokról d. u. 2 óra 40 perczkor indul és Hatvanba este 6 óra 10 perczkor érkezik. Ezen vonat Újszászon a Budapest k. p. u.-ból d. u. 4 óra 55 perczkor induló gyorsvonattal, Hatvanban pedig a Budapestre este 8 óra 40 perczkor érkező személyvonatokhoz fogja a csatlakozást közvetíteni.

A kis-terenne—kiszujzállási vonalon. Kiszujzállás és Szalók-Taksony között mindkét irányban egy-egy vonal forgalomba helyzetik. Ezen vonat Kiszujzállásról csatlakozással a Budapest felől érkező gyorsvonathoz d. u. 5 óra 19 perczkor indul és Szalók-Taksonyra este 6 óra 39 perczkor érkezik; Szalók-Taksonyról pedig este 8 órakor inditatik és Kiszujzállásra este 9 óra 14 perczkor érkezik, s ott csatlakozást talál a Püspök-Ladány felé induló személyvonat.

A püspök-ladány—máramaros-sziget—körörsmezői vonalon. A Budapest és Kolozsvár közötti gyorsvonatokhoz csatlakozó jelenleg csak Püspök-Ladány és Debreczen között közlekedő gyorsvonatok forgalma a debreczeni—máramaros-szigeti vonalrészre is kiterjesztetik és részükre Kaba állomáson feltételes megállás rendszeresített. A Budapest felé közlekedő gyorsvonat Máramaros-Szigetről reggel 4 órakor indul és Püspök-Ladányba úgy mint jelenleg d. e. 9 óra 46 perczkor érkezik. Az elevenon Püspök-Ladányból este 6 órakor inditatik és Máramaros-Szigetre éjjel 11 óra 40 perczkor érkezik. Az előbb nevezett vonat Szatmáron Nagy-Bánya felé, és Máramaros-Szigeten Körörsmező felé fog csatlakozást közvetíteni. E vonatoknak a debreczeni—máramaros-szigeti vonalrészre való kiterjesztése folytán a Debreczenből jelenleg este 8 órakor M.-Szigetre induló személyvonat megszüntetették, és csak Debreczenből este 7 óra 58 perczkor induló és Szatmárra éjjel 12 óra 27 perczkor érkező tehervonat személyszállítással rendezték be. A Máramaros-Szigetről jelenleg éjjel 11 óra 30 perczkor induló és Debreczenbe reggel 7 óra 50 perczkor érkező személyvonat, II. osztályval csak Szatmár és Debreczen közötti hagyati forgalomban. Végül a jelenleg Püspök-Ladányból Szatmárra d. e. 9 óra 3 perczkor érkező és az onnét d. u. 2 óra 47 perczkor Püspök-Ladányba induló személyvonat forgalma a királyházi vonalra kiterjesztetik, hol a Bány—Királyháza közötti gyorsvonatokkal csatlakozásba hozatik. Ezen vonat Szatmárról d. e. 11 óra 50 perczkor indul és Királyháza d. u. 4 órakor érkezik; Királyháza-ról pedig d. u. 4 óra 33 perczkor inditatik és Szatmárra d. u. 2 óra 41 perczkor érkezik.

A debreczeni—füzes-abonyi vonalon. Ohát-Kőcsről jelenleg reggel 5 óra 41 perczkor Debreczenbe induló és innen este 6 óra 50 perczkor Ohát-Kőcsra érkező vegyesvonat forgalma a Tisza-Füred—ohát-kőcsi vonalrészre is kiterjesztetik. E vonat Tisza-füredről reggel 4 óra 18 perczkor fog indulni, az ellenkező irányból pedig Tisza-Füredre este 7 óra 50 perczkor fog érkezni. A debreczeni—nagy-léta—vértési vonalon a Szepes-Sóstóra kirándulóközlekedő Debreczenbe való visszaszállítása érdekében június 1-től szeptember 15-ig minden innep- és vasárnapon Sáránál és Debreczen között egy új személyvonat helyzetik forgalomba, amely Sáránról este 8 óra 33 perczkor, Szepes-Sóstórról este 9 órakor fog indulni és Debreczenbe éjjel 9 ó. 25 perczkor fog érkezni. A szeghalom—füzes-gyarmati vonalon Szeghalomról jelenleg d. u. 4 ó. 28 perczkor Füzes-Gyarmatra induló és vissza d. u. 5 óra 51 perczkor Szeghalomra érkező vegyesvonat forgalmán kívül helyzetik. A Füzes-Gyarmatról jelenleg d. u. 3 óra 50 perczkor Szeghalomra érkező vegyesvonat oda 4 óra 35 perczkor érkezik, s minthogy a Szeghalomról jelenleg este 6 óra 35 perczkor Füzes-Gyarmatra induló vegyesvonat az új menetrend szerint már este 6 óra 18 perczkor inditatik, a jelenlegi csatlakozások továbbra is fenn fognak állni.

A nagyváradi—szeged-rókus vonalon Hódmezővásárhely-Népkerten az összes személyszállító vonatok rendszeren meg fognak állni.

A kis-kapus—nagysebeni vonalon május hó 15-től jelenleg 15-ig naponta fognak furdóvonatok közlekedni Nagysebenből d. u. 3 órakor Vízinka községre és onnan este 7 óra 44 perczkor vissza Nagysebenbe.

A szepes-szt-györgy—csik-szeredai vonalon. Tüsnádtól Szepes-Szt-Györgyre július és augusztus hónapokban

egy vonat helyzetik forgalomba, mely vonat Tüsnádtól d. e. 12 óra 3 perczkor fog indulni és Szepes-Szt-Györgyre d. u. 12 óra 5 perczkor fog érkezni, mely ott d. u. 12 ó. 30 perczkor induló személyvonathoz és ennek közvetítésével Brassóban csatlakozást talál a gyorsvonathoz Budapest és Bukarest felé.

A budapesti-arad-lőtvési vonalon. Mindkét gyorsvonat Alvincz állomásán feltétlenül megállítatik. Csaba és Arad között mindkét irányban jelenleg minden pénteken közlekedő vegyesvonat csak az aradi országos vásárokn napján fog közlekedni. Minden innep- és vasárnapon, valamint a radnai bucsunapokon Arad és Mária-Radna között mindkét irányban a mult évben is közlekedett helyi vonat ismét forgalomba helyzetik, minek folytán ezen napokon a reggel 6 óra 30 perczkor Aradról Tóvisre induló és a Tóvisről este 8 óra 55 perczkor Aradra érkező személyvonatoknál Arad és Mária-Radna között a szomszédos forgalmi és menetféri jegyeknek használatá kizáratik. A helyi vonat Aradról reggel 6 óra 55 perczkor indul és Mária-Radnára d. e. 8 óra 18 perczkor érkezik; Mária-Radnáról pedig este 8 óra 3 perczkor indul és Aradra este 9 óra 19 perczkor érkezik. Továbbá személyszállítással rendelkezik az Aradról este 6 óra 40 perczkor induló és Mária-Radnára este 8 óra 38 perczkor érkező tehervonat.

A vercióváról reggel 7 óra 15 p.-kor Budapest ny. p. u.-ba érkező személyvonatnak a czepléd—budapesti vonalrészén való mentesítése czéljából a jelenleg Szolnokról reggel 4 órakor, illetve Czeplédrol reggel 5 óra 6 perczkor Budapest ny. p. u. felé induló közvetlen személyvonat Szolnokról már éjjel 3 óra 5 perczkor és Czeplédrol már reggel 4 óra 25 perczkor fog indulni és Budapestre reggel 6 óra 45 perczkor érkezik.

Végül a Czeplédrol jelenleg reggel 7 óra 42 perczkor Szegedre érkező és az onnét d. u. 5 óra 20 perczkor Czeplédre visszainduló személyvonatok forgalma Czepléd és Keckemét között megszüntetjük.

A temesvár—báziási vonalon. A jelenleg Báziásról d. u. 4 óra 20 perczkor Temesvárra induló személyvonat Verseczen vagy Gattajáról érkező személyvonattal hozott csatlakozásba.

A temesvár—buziási vonalon június 1-től szeptember 30-ig a furdóidény tartamára mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyzetik forgalomba, a mely Buziásról d. e. 11 óra 25 perczkor fog indulni és Temesvárra d. u. 12 óra 56 perczkor fog érkezni. Temesvárról pedig d. u. 2 óra 40 perczkor inditatik és Buziásra d. u. 4 óra 14 perczkor érkezik.

A budapesti-belgrádi vonalon, a keleti expressvonat Bécsből korábban történő érkezése folytán, Budapest k. p. u.-ból már éjjel 12 óra 20 perczkor fog indulni és Belgrádra reggel 6 óra 20 perczkor fog érkezni. A jelenleg Budapestről Belgrádra este 8 óra 35 perczkor induló vegyesvonat a budapesti—szabadkai vonalrészén személyvonattal átalakított, mely Budapestről éjjel 10 óra 20 perczkor indul és Szabadkára a jelenlegi csatlakozásoknak értelménél való hagyása mellett reggel 4 óra 9 perczkor érkezik.

A szegedi-rókus—szabadkai vonalon. Palics és Szeged-Rókus, valamint Palics és Szabadka között június 1-től szeptember 15-ig a furdóvonatok következőleg közlekednek: Innep- és vasárnapokon indulás Szeged-Rókusról d. u. 1 óra 15 perczkor Palicsra és onnan este 9 óra 5 perczkor vissza Szeged-Rókusra; továbbá naponta indulás Szabadkáról d. u. 5 óra 10 perczkor és este 7 óra 40 perczkor Palicsra, onnét Szabadkára pedig este 6 óra 55 perczkor és este 8 óra 40 perczkor. Ezenkívül forgalomban helyzetik május 15-től szeptember 15-ig mindkét irányban naponta közlekedő személyvonat, melynek indulása Szabadkáról reggel 7 óra 15 perczkor, érkezése Palicsra reggel 7 óra 30 perczkor lesz, Palicsról visszaindulás reggel 7 óra 40 perczkor és érkezése Szabadkára reggel 7 óra 55 perczkor. Végül forgalomba helyzetik május 1-től szeptember 30-ig Szabadka és Palics között 2—2 új, naponta közlekedő személyvonat. E vonatok Szabadkáról d. u. 3 óra 30 perczkor és este 10 óra 36 perczkor; Palicsról vissza pedig d. u. 4 óra 13 perczkor és este 11 óra 15 perczkor indulnak.

A szabadka-dáljai és az új-dombóvár-dáljai—boszna-bródi vonalon. Budapestnek Bosznia-va való kedvezőbb összeköttetése czéljából Szabadka-Dálja-Boszna-Bród között mindkét irányban, s mindhárom kocsiosztályt szállító gyorsvonat forgalomba helyzetik. Ezen gyorsvonat Szabadkáról csatlakozással a Budapest k. p. u.-ról az új menetrend szerint d. u. 2 óra 40 perczkor induló gyorsvonathoz este 6 óra 22 perczkor indul és Dáljára este 9 óra 28 perczkor, Boszna-Bródra éjjel 12 óra 20 perczkor érkezik s ott közvetlenül csatlakozik a boszna-hercegovinai államasut személyvonatához, az ellenkező irányban pedig Boszna-Bródról ugyancsak közvetlen csatlakozással a boszna-hercegovinai államasut személyvonatához éjjel 3 óra 20 perczkor indul és Dáljára reggel 6 óra 6 perczkor, Szabadkára pedig d. e. 9 óra 27 perczkor érkezik s ott közvetlen csatlakozik a Budapest k. p. u.-ról d. u. 4 óra 5 perczkor érkező gyorsvonathoz.

A borovói—vukovári vonalon. Az Eszék és Bród között megszüntetendő éjjeli személyvonatokhoz Borovón csatlakozó vonatok szintén megszüntek, ellenben a Budapest és Boszna-Bród közötti forgalomba helyezendő gyorsvonatokhoz csatlakozó vonatok ugy Vukovárról, valamint Vukovárra létesítettek.

A ruma—vrđnikai vonalon. A jelenleg Rumáról Vrđnikre d. e. 9 óra 18 perczkor induló és onnét d. u. 5 óra 48 perczkor Rumára visszaérkező tehervonatnál a személyszállítás megszüntetjük.

A budapesti—fümei vonalon. Az abbaziai furdót látogató közönség, valamint az olaszországi utazók kényelmére Budapest és Fiume között mindkét irányban egy-egy nappali I. és II. osztályt szállító, rendszeres gyorsvonat menedjék mellett használható gyorsvonat helyzetik forgalomba, mely gyorsvonatok a Fiume-Velenze és Fiume-Ancona között berendezett helyetnek kétszer inditandó gőzhajójárattal és ezek által különösen Róma felé, illetve felől az olasz vasutak vonalával

közvetlen csatlakozásban állanak. Budapestről ezen gyorsvonat reggel 7 óra 15 perczkor inditatik és Fiuméba este 7 óra 40 perczkor érkezik, Fiuméből pedig az elevenonat reggel 7 óra 25 perczkor fog indulni és Budapestre este 8 óra 35 perczkor fog érkezni; s az előbbi vonat minden hétfőn és esütőirtőkön az Anconába, kedden és Szombaton pedig a Velenzebe menő hajóval, az utóbbi vonat minden kedden és pénteken a Velenzeből, esütőirtőkön és vasárnapon az Anconából érkező gyors-hajóval lesz közvetlen összeköttetésben. Ezen vonatok Fiumében azon napokon, a melyeken hajó-összeköttetés van, a hajóra, illetve-hajóval való átszállás megkönnyítése czéljából a kikötő-helyre állítanak.

A déli vasut személyszállító vonataival Zákányban való csatlakozás létesítése czéljából a Gyékényesről jelenleg éjjel 3 óra 25 perczkor Zágrábba és a d. u. 4 órakor, illetve az új menetrend szerint d. u. 4 óra 30 perczkor Dombóvárra induló személyszállító tehervonat, valamint ugyancsak Gyékényesről reggel 6 óra 20 perczkor Új-Dombóvárra induló személyvonat már Zákányról és pedig éjjel 3 órakor, d. u. 4 órakor és reggel 5 óra 57 perczkor fognak indulni; a Dombóvárról jelenleg d. e. 11 óra 15 perczkor és a Zágrábból este 9 óra 16 perczkor, illetve az új menetrend szerint este 7 óra 45 perczkor Gyékényesre érkező személyszállító tehervonatok hasonlóképen Zákányig fognak közlekedni, a hova d. e. 11 óra 42 perczkor és este 8 óra 45 perczkor fognak érkezni. Végül Fiume és Delnice között mindkét irányban egy-egy helyi személyvonat június 1-től kezdve innep- és vasárnapokon fog közlekedni. Ezen vonat Fiuméből d. u. 4 óra 45 perczkor indul és Delnicére d. u. 4 óra 26 perczkor érkezik, Delnicéről pedig este 6 óra 46 perczkor inditatik és Fiuméba éjjel 9 óra 35 perczkor érkezik.

A székesfehérvár—paksi vonalon. A Székes-fehérvárról jelenleg reggel 4 óra 35 perczkor Pakásra induló és onnan éjjel 10 óra 4 perczkor Székesfehérvárra érkező vonatnak Adony-Szaboles állomásán való hosszas tartózkodása megszüntetjük. E vonat Székesfehérvárról reggel 7 óra 36 perczkor fog indulni és Paksról d. u. 2 óra 15 perczkor érkezik, Paksról pedig d. u. 1 óra 20 perczkor fog indulni és Székes-fehérvárra este 7 óra 25 perczkor érkezik. A jelenleg Paksról éjjel 2 óra 50 perczkor induló és oda este 7 óra 54 perczkor érkező vonat közvetlen folytatást nyer Adony-Szaboles és Budapest között. E vonat az új menetrend szerint Paksról éjjel 2 órakor fog indulni és Adony-Szabolesra reggel 5 óra 18 perczkor, Budapest k. p. u.-ba reggel 7 óra 55 perczkor érkezik.

A sárbogárd—szegzárdi vonalon mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyzetik forgalomba, a mely Sárbogárdrol Dombóvár felől csatlakozással reggel 5 óra 22 perczkor fog indulni és Szegzárdra d. e. 8 óra 48 perczkor fog érkezni, Szegzárdrol pedig este 7 óra 23 p.-kor inditatik és Sárbogárdon éjjel 10 óra 24 p.-kor érkezik.

A kaposvár—fonyód—furdótelepi vonalon. A furdó és kiránduló közönség igényeinek kielégítése czéljából június 15-től szeptember 15-ig innep- és vasárnapokon Fonyód-furdótelepről egy helyi vonat helyzetik forgalomba, mely este 7 óra 26 perczkor fog indulni és Kaposvárra éjjel 10 óra 20 perczkor fog érkezni.

A somogy-szobb—balaton-sz.-györgyi vonalon június 15-től szeptember 15-ig innep- és vasárnapon mindkét irányban furdóvonat fog közlekedni. E vonat Somogy-Szobbról d. e. 11 óra 40 perczkor fog indulni és Balaton-Szt.-Györgyre d. u. 2 óra 47 perczkor fog érkezni; Balaton-Szt.-Györgyrol pedig este 7 óra 20 perczkor inditatik és Somogy-Szobbra éjjel 10 óra 20 perczkor érkezik.

A nyári menetrendre vonatkozó egyéb részletes adatok ugy a menetrend-hirdetményekből, valamint az állomásokon a kapusok, illetve személypénztáraknál, nemkülömben a városi menetjegy-irodáknban darabonként 15 kr-ért kapható menetrend-könyvecskéből vehetők ki.

Az igazgatóság.

1897. május. 245. sz. 1897. május.

BUDAPESTI SZEMLE

A M. Tud. Akadémia megbízásából szerkeszti

GYULAI PÁL.

TARTALOM:

- Az oláhok itáliai eredete.** — Réthy Lászlóttól.
- Bozeródi István.** — (II.) Leopold Samutól.
- Degró Alajos.** — Vadny Károlytól.
- A posta-takarékpénztár és a posta közreműködése a kőzadók beszédese körül.** — Heim Pétertől.
- A vízi malom.** Regény. (V.) — Elliot Györgytől, angolból. — Váczy Jánostól.
- Költemények:** Tavaszí szellő. — Kozma Audortól. — Gantier Teofil költeményeiből: I. A karaván. II. A galambok. — Francziából. — Vargha Gyulától.
- Pásztor-tűzek.** — Költemények Jakab Ödöntől. — Zs. Tisza István agrárpolitikája. — Szabó Jenőtől.
- Értesítő:** Dedek C. L.: Kolostorból kolostorba. — s. — Péterfy Jenő, Gyomaiak Gyula: Platon válogatott művei. — L. — s. — Cserhalmi Irén: Ungarischer Dichterwald. — Erdélyi Károlytól. — Meyer E.: Machiavelli and the Elisabethan drama. — Kropf Lajostól. — Chroust A.: Abraham von Dohna. — d. — Új magyar könyvek.

Megjelen évenként 12-szer, 10 lnyvi havi fizetekben. Előfizetési ára bérmentes küldéssel egész évre 12 forint, félévre 6 frt.

Franklin-Társulat magyar irod. intézet és könyvnyomda Budapest.

ASSICURAZIONI GENERALI.

KIADÁS Nyeresség- és veszteség-számla az A) mérleghez. Elemi ág (1896). BEVÉTEL

KIADÁS	frt		kr		BEVÉTEL	frt		kr	
	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr
I. Káriztetések (a kárelvételei költségekkel együtt):					I. A biztosítási alapok áthozatala mult évről:				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2760064	32			1. Díjtartalék, levonva a viszontbiztosítók részét	3170600	52		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	908876	53			2. Tökésített nyereségtartalék	1312500			
3. Joghiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	47	09			3. Értékpapírok árfolyam-tartaléka	1077514	77		
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	73071	62	3833829	56	4. Kétes követelések tartaléka	40000		5550615	29
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térítvényeit):					II. Független károk tartaléka a mult évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	27271	70			1. Tűzbiztosítás	340186	17		
2. Jutalékok	822204	69	1671135	32	2. Szállítmánybiztosítás	285690	06		
3. Folyó igazgatási költségek	821208	93	521433	79	3. Joghiztosítás	420			
4. Adók és illetékek					4. Balesetbiztosítás	50941	52	682237	75
III. Leírások és egyéb kiadások:					III. Díjbevétel (levonva a törlesztéket):				
1. Leírások és egyéb követelésekre	2513	44			1. Tűzbiztosítás	frt 8,307,921.34			
2. Egyéb kiadások: Járulékok és kamat a hivatalnokok ellátási pénztárába	70681	45	73194	89	levonva a viszontbiztosítások részét	3,387,478.93			
IV. Tartalék függő károkra:					2. Díjtartalék	2,518,333.74			
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	407413	74			3. Értékpapírok árfolyam-tartaléka	1,307,280.26			
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	402337	98			4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	84014	51	6515564	40
3. Joghiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	501		810852	72	IV. A tőkebefektetések hozadéka:				
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					1. Kölcson- és leszámítolási kamat, továbbá hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál eszközök kamata	34350	23		
a) Díjtartalék:					2. Takarékpénztárak kamatai	4000			
1) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2055475	85	2315061	39	3. Értékpapírok kamata	208037	51		
b) Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	330383	54			4. Ingatlanok tiszta hozadéka	52126	20	286514	14
2) Tökésített nyereségtartalék	1312500				V. Egyéb bevételek:				
3. Értékpapírok árfolyam-tartaléka	1035660	44			1. Kötvényilletékek	517744	15		
4. Kétes követelések tartaléka	40000		2388100	44	a) Takarékpénztárak kamatai	147493			
VI. A balesetbiztosítási tárcának viszontbiztosítása			829178	76	b) Szállítmánybiztosítás	16168	96	532263	46
VII. Évi üzleti nyereség					c) Balesetbiztosítás	1350	35		
			13503040	71	2. Könyvszerű árfolyam nyereség értékpapírokon			8145	67
Összesen					Összesen			13503040	71

Nyeresség- és veszteség-számla a B) mérleghez. Életbiztosítási ág (1896).

KIADÁS	frt		kr		BEVÉTEL	frt		kr	
	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:					I. A biztosítási alapok áthozatala a mult évről:				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	2763800	03			1. Díjtartalék (levonva a viszontbiztosítók részét)	41800598	56		
2. Elélesi esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	593428	04			2. Díjtartalék	3431378	20		
3. Járadekbiztosítások	144460	55	3501688	42	3. Külön tartalék a kamatból esetleges hanyatlásnak kiegyenlítésére	40000			
II. Fizetések visszafizelési kötvényekért, levonva a viszontbiztosítók részét			815740	29	4. Tökésített nyereségtartalék	1312500			
III.									

CHOCOLAT MENIER

A világ legnagyobb gyára. 50,000 kilo. Kapható minden fűszer- és csomagoló-kereskedésben Naponkinti eladás és cukrászdában. 6866

Az „ÉVSZAK“

Divat- és kézimunka folyóirat szép-irodalmi melléklettel.

Páris, London, Bécs, Berlin divat-ujdságai.

Mutatványszámokat kívánatra INGYEN küld a kiadóhivatal. Rendeléseket elfogad minden könyv-árús és 7162

„KÖNYVES KÁLMÁN“

magyar irodalmi részvénnytársaság könyvkereskedése Budapest, VII., Kerepesi-ut 22.

III. Évfolyam. — Ára egy negyedévre egy forint.



Quäker Oats



rendkívül tápláló, olcsó és ízletes, világszerte elterjedt ször: leves-, mártás- és tésztafélékhez. Kapható — csupán márt csomagokban — mindenütt. Doboz 1 ang. font 32 kr., 1/2 font 18 kr., használati utasítással a Wiener Hausfrauen-Verein könyvkiadásában kapható különféle ételek készítéséhez.

Foulard-selyem

valamint fehér, fekete és színes selyemkalmak mindentelje minőségben, igazi gyári áron, a valódiság és tartósságért való jóátlás mellett, méterenkint 35 król tizenötéig fríg portó- és vámmentesen bához szállítanak. Legjobb kivételén megrendelési forrás magánosok részére. Ezer meg ezer olcsóbbá irat. Minták franko. Szíjébe a levélportó készítés.

GRIEDER ADOLF ÉS TSA

selyemkalmé-gyárak szövetségé Zürich. 6062

Spanyol kir. udvari szállítók. Spanyol kir. udvari szállítók.

Földvár Imre

BUDAPEST 7156

Koronaherceg-utca 11. és Kerepesi-út 9. sz.

A női szépség

emelésére, tökéletesítésére és fenntartására legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zírmentes készítmény a 7163

Margit Crème.

Rövid idő alatt szünteti szepit, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mit-esser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tude bájos arczsinat kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint.

Margit hölgypor 60 kr. 3 színben. **Margit szappan** 35 kr. **Margit fogpép** (Zahnpaste) 50 kr.

Készítő FÖLDES gyógyszerháza, Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.

Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Budapesten Király-utca 12.

ŐS BUDAVÁRA

a székfőváros legnagyobb és legelőkelőbb mulatóhelye. Idénytartam május 1-től szept. 30-ig.

Idényjegyek ünnepélyek alkalmával is érvényesek 10 forint.

Családtagok, katonatisztek, hivataltulok és nagyobb klubok részére 8 forint.

Három nagy nyit színpad. Naponta nagy symphonikus és népies hangversenyek. Magyar és nemzetközi karénekesek, magánénekesek, táncosok és előrendű művészek. Nagyszerű ünnepélyek. Esős időben ingyen-előadások a színházakban, valamint a vendéglők és kávéházak termében.

Jegykiadás naponta a budapesti bankgyűlésület váltóüzletében V., Fűrdő-utca 1. és az igazgatóság épületben Ős-Budavárban. 7195

STUBNYA gyógyfürdő

téli és nyári gyógyhely.

Természetes meleg 28°-36° Reaumur fokú hévízvíz. A valdegyenes Túrmezőgyében 518 mtr. (1620') a tenger színe felett. **Minden gyors- és személyvonat,** mely Bécsből, Oderberg vagy Budapestről jön, a fürdőállomáson megáll. Posta és távírda helyben. **100° Gyógyhatásában a gasteini hévízsekkel versenyezhet.** Csusz- és kősvény-betegségeknél, osont-, hártya- és idegbántalmaknál, bőrkütiéseknél stb. stb. legnagyobb sikerrel alkalmazható.

7120

Mérsékelt árak, melyek június 15-ig még 25%-al lecsökkenthetők. A fürdők és zuhánok a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve. — Prospektusokkal készséggel és ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

Feszty társaság körkép palotájában

Városliget 7173

Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem

óriási körkép. Látható: reggel 9 óratól esti 8 óráig.

Az esti órákban villanyvilágításnál.

Belépő díj 50 kr.

Gyermekjegye 30 krajczár.

Vértés gyógyszer-féle

keleti labdacsook.

Használat előtt. 7141 Használat után.

Gyenge nőknek szép telt testi formát kölcsönöznek. Egy adag 3 frt.

Kapható **VÉRTES L.** saszgyógytárban Lugoson 96. sz.

A budapesti asztalos ipartestület védnöksége alatt álló butorszakosztály által alakított 7132

BUTORCSARNOK

VIII., Bérkocsis-utca 12.

az ipartestület saját házában állandóan készletben tart háló-, ebéd-, uriszoba és szalonberendezéseket. Ezzel mód van adva a n. é. közönségnek jó és szolid butorokat jutányos áron a közvetítők illetoleg kereskedők mellőzésevel az illető asztalosmesterekkel készen vagy tetszés szerinti megrendelés után beszerezhetni.

4 arany, 18 ezüst érem; 30 tiszteleti és előismerő oklevél.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palack ára 1 frt 40 kr. o. é.

Harmadik évtől van alkalmazásban az udvari loistállóban, valamint a nagyobb katonai és polgári istállókban kitűnő eredménnyel használtatik a lovaknak nagyobb fáradságnak elót való megterhelésére, valamint azok után való fellárasztásra; továbbá szorulások és izommerevülések ellen, stb. az időmítésben képmesé teszi a lovak nagyobb feladatok végrehajtására.

Csupán csak a fenti védjeggyel ellátva valódi és kapható Ausztria Magyarországon valamennyi gyógyszerkereskedésben és drogeriában. 7000

Főraktár: **Kwizda Franz Joh.** cs. és kir. o.-m. és román k. udv. szállító, ker. gyógyszerárúháza, Korneuburg, Bécs mellett.

Kathreiner-féle

Kneipp malata-kávé

Ejnye be jó!

Főiskolai igazg. orvos **Dr. KUN ZOLTÁN** kipróbált gyógyszerrel

Vérképző labdacsook, rózsaszínre csukrova: **vérsergények, sápkórosnak, gyengeségek, görvélkórosnak,** látnak tudóbetegségnek legjobb gyógyszere. 1 üveg ára 1 frt 50 kr.

Hurut labdacsook, gyomorzurur, tüdő- és gégehurur, tüdővés, hídgelelés, malária, gyümökör ellen legkiválóbb: 1 üveg árával 1 frt 50 kr.

Női betegségek ellen leghasznosabb gyógyszer az **IRRI-GALO POE** 1 doboz 1 forint 20 kr.

Dentipurin-szájvíz legjobb minden szájvíz fölötti: Kitűnő óvszer a ragályos torokbajoknak is! Ára 60 krajczár.

A Purpurin Crème arc- és kezenekemek meglepő hatása van! 5 nap alatt az arcról minden foltot eltávolít a bárszuszorítva varázsolja. 1 tégely 1 frt 20 kr. Kapható a készítmény:

TRSTYANSZKY K. gyógyszerésznél Sárospatakon. 6839

Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszerháza, Király-utca. **Dr. Buday Emil** gyógyszerháza, Városház-tér. Minden drogat-üzletben és gyógyszerháza kaphatók.



19. SZÁM. 1897. BUDAPEST, MÁJUS 9. 44. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt | félre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG | egész évre 8 frt félre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK | egész évre 5.— | félre — 2.50 Képföldi előfizetésekre a postai postagal megfizetésű viteldi is csatlakod.

A TÖRÖK-GÖRÖG HÁBORÚ.

A görög-török háború mindeddig azon éjszaki határszéli területen folyt, melyet csak 1881-ben, az orosz-török háború után csatoltak az európai nagyhatalmak Görögországhoz. Ezek a területek Larissza, Trikala és Arta nomaszok (kerületek vagy megyék) név alatt szerepelnek, s így sokkal jobban is ismeretesek, mint az ó-görög Thesszália és Epirus név alatt; különben is mindkét régi tartománynak egy-egy része még mindig török fenhatóság alatt van. A nyugati rész, melynek most térképét mutatjuk be, a hajdani híres Thesszália, az a boldog föld, hol még Plinius korában is 75 virágzó város volt, s melyet az istenek lakóhelyül szolgált Olympus, meg a költők által dicsőített Tempe völgy világszerte híressé tettek.

Thesszália nem nagy kiterjedésű, valamint Görögország többi részében is csupa apró tartományok vannak. Kiseb Pestmegyénél s lakosainak száma a legdöbbebb számításal sem megy 300 ezer lélekre, azaz Budapest népességének felét sem éri el. A régi görögök idejében sokkal több lakosa volt, még a török uralom korszakában is virágzóbbak és népesebbek voltak a községek, bár a közbiztonság hiánya miatt nagy területek maradtak miveletlenül, s a lakott feleket nem a nyit vidékeken, hanem túlnyomólag a hegyek között voltak találhatók. Volt idő még a török hódítás előtt, midőn ezen a földön alig élt már valóságos görög, s az írők a bevándorlott oláh népről Nagy-Olahországnak nevezték el Thesszaliát. Később különösen a városokban a törökök szaporodtak el erősen; ma ellenben görögök tartja magát Thesszália lakossága, még a hegyek között pásztoreletet folytató s oláh anyanyelvét megőrzött szegény nép is, holott valósággal albánok és szlávok keverékei a nem oláhok, a török és görög elem pedig kétségtelen kisebbségben van.

A természet külön országnak jelölte ki Thesszaliát. Hegyektol körülzárt medence ez, közepén jelentékeny síkságokkal. Még a tenger felé is jóformán el van zárva, s a hatalmas völői öböl is sziklás földnyelvek fogják közre, melyeket csak egy keskeny bejáró szakit meg dél felől. Minden jel arra mutat, hogy a terület belső része egykor nagy tömedence volt, s csak később, midőn a Peneios



OZMAN PASA.



EDHEM PASA.

folyó utat tört magának az Olympus és Ossa között, jött létre a mai földalakulat, a melynek központja jelenleg is ez a jelentékeny folyó, melynek medre egyesíti magában s viszi tovább a nagy kiterjedésű völői öbölbe Thesszália összes számbavehető vizeit. E medencének mintegy párkányzata az Ossa folytatásaként tekintethető s vele csak nem egyenlő magas Pelion, melyet a görög hitrege szerint az Ossa tetejére ragtak a titánok, midőn az olympusi istenekek megstromolták, s ez a hegláncz végig nyúlik a völői öblöt a tengertől elválasztó Magnézia félszigeten. Nyugat felé még tekintélyesebb heglánczot találunk, a Pinduszt, melynek hágói 1500-1600 méter magasságot is elérnek; ezzel szoros kapcsolatban áll a déli határhegység, az Othriász, mely valóságos válaszfal Thesszália és Közép-Görögország között.

Az így természetileg elkülönített tartomány, hova csak a sekélyes völői öbölből jut el még a vasút is, a belsejében is szétágazó hegyekkel és dombsorokkal nagyon változatos képet nyújt, annival inkább, mert vizgazdagsága nagy, s ezért a gondatlan és félművelt lakosok erdőirtásai sem voltak képesek elnyomni a tenyészet nagy erejét. A szépségéről híres Tempe völgyének legalább a tenyészet gazdagságára nézve számos párja van a kevesebb látogatott hegyvidékeken: szép pászit, örökzöld lombú fák, illatos virágok, csevegő források és esermelyek gyakoriak, s nem egy hely maig is hirneves kitűnő gyümölcszeiről.

A Peneiosz (más néven Szalamvria) a Pindusz hegláncz keleti részén ered, s felső vidékén vannak többek közt azok a meredek kőszalagon elhelyezett kolostorok, a melyekről már régebben megemlékeztünk. Ott, hol a Peneiosz már folyóvá erősödik, van a hajdan nagy nevezetességű Trikala város, mely a már délre irányban fekvő Kardicával együtt Thesszália felvidékének a legnagyobb helysége s annak a hegyi útnak zárópontjai, mely a Zygus szoroson át visz Epirusba és Nyugat-Macedóniába. Trikalának még ma is mintegy 15,000 lakosa van, bár külseje épen nem városias. Trikalától a Szalamvria folyó kelet felé fordul és számos hegyi patakot véve fel, attól a közép dombvidéken s a nagy síkságra ér, a hol az ország fővárosa, a jelen háborúban is oly sokat emlegetett Larissza fekszik. Három nagy út egyesül e helyen, a Peneiosz folyó itt alkotja leg-

La Première Marque du Monde

GUERLAIN

Parfumeur. — Fabrique à Bécon-les-Bruyères (Seine). — Magasins : 15, Rue de la Paix, PARIS

“Eau de Cologne Hébémenienne”
Délicieux parfum très apprécié pour la toilette du Corps.

“Crème de Fraises”
Cold-Cream Spécial Pour tonifier et adoucir la peau.

“Jardin de mon Curé”
Extrait pour le Mouchoir Remarquable par sa distinction.

“Savon Saponetti”
au Blanc de Baleine. Absolument neutre pour la figure et les mains.